

Inhača vsek dan vsega ne-
doi in praznikov.Vsevoljši dnevi except Sundays
and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETNO—YEAR XV.

Cena lista
je 55.00.Entered as second-class matter January 26, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 7. junija (June 7) 1922.

Subscription \$2.00
Yearly.

STEV.—NUMBER 132.

PREMOGOVNA KRIZA PRI-
DE V TREH TEONIH.Vladni izvedenci pravijo, da je
reserva premoga padla za
polovico.RAZNE VESTI S FRONTE
RUDARJEV.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Vladni izvedenci, ki proučujejo položaj na polju premoga, so mnenja, da pride kriza najkasneje v treh tednih vsled posmanjanja goriva. Nekatere velike tovarne bodo prisiljene zapreti vrata v prihodnjih dvajsetih dneh.

Slopočna zaloga premoga, ki je ob začetku stavke množala 64 milijone ton, je padla na 32 milijone ton, torej za polovico. Producija na neunijskih poljih je bila v osmem tednu stavke 200,000 ton, kot pet milijonov ton mehkega premoga; produkcija trdega premoga je na ničli. Rezerva premoga pada dnevno za štiri miljone ton; to znači, da v dvajsetih dneh —

ako bo stavka trajala še toliko časa — bo zaloga izčrpana. Tedaj pride kriza. Amerika potrebuje tedensko 8,500,000 ton premoga za svoje potrebe. Kje ga vzame?

PO PETNAJST MESECIH
JE PRIŠLO RAZOČARANJE.

VOLILCI, KI SO GLASOVALI
ZA REPUBLIKANSKO STRAN-
KO, MENDA NISO PRIČAKO-
VALI KAJ TAKEGA.

Shiši se glasovi, da je Harding izvoljen le na eno dobo.

Washington, D. C. (Fed. Press) — Ko je Hardingtonova administracija prevzela posez z ogromnim odobrenjem na volišču, je povsed naletela na dobro voljo. Ali po petnajst mesecih prerokejo starčasnikarji in poznavaleci politike, da je Harding določen samo za eno dobo in da bo bolj diskretiran, ko preneha njegova služba, kot je bil William Howard Taft.

Taftova administracija se je razvajala zaradi Ballinger-Pinchotove kontroverze, ali smenjanja govora, da je bil znani spor malenkosten, skozi se primerja z odkritimi, ki so tičajo nekaterih v Hardingtonovi oficijelni družini. Dejstva, ki se nanašajo na Daughertyja, so povzročila, da so nekateri prominentni republikanci zahtevali njeno rezignacijo, drugi pa zahtevajo, da se uvede obtožno postopanje. O Daughertyju je veliko pisalo, ali tisti, ki imajo vpliv tudi za kulise, pravijo, da se navejajo obojasjodi fakti tudi o raznih drugih članih kabineta, ko pride čas za to.

Zdi se, da je poleg Daughertyja najbolj napadom Fall, tajnik za notranje zadeve. Izkričil je oljna zemljišča in vodne sile na zapadu v izkorisčanje privatnih interesom, naravnog bogastva v Alaski so pa bila izročena Guggenheimovim interesom brez boja. Senator La Follette je rekel v senatu, da so gotovi ljudje že naprej vedeli, da bodo oddana oljna zemljišča v način Sinclairjevih interesom in da so štirje senatorji napravili dobrek, ker so delnice poskočile v ceni.

Vojnik department je dovolil, da je bilo veliko opreme prodane za smerno nizko ceno, tako se o prema primeru z njeno vrednostjo. Mednarodno društvo strojnikov obtočuje, da se je mornariški department tudi, da dobre privatne zakupniki naročila, mesto da bi bila dela izvršena v mornariških ladjičednicah in arzenalih. Uradniki mornariškega departmanta so bili zelo aktivni, zda se zruši organizacija mornarjev in tudi na prav strojnikom niso bili pasivni, ko je pričela gonja za odprto delavnico.

Tajnik Hoover je imel polne roke dela pri ustvarjanju optimizma o dobrih časih, semitint pa najde priliko, da udari po organiziranem delavstvu. Hoover se vedno umešava v druge departmente. V splošnem sodijo, da je vodilni duh, da se ne uvede stiki z Rusijo in da se Združeno dristolje niso udeležile konference v Genovi in ne poplejajo v Haag. Hoover pripravlja zase ugodna tla za predsedniške kandidature in brez dvoma zeličeli mogočni finančni in industrijski interesi, da postane predsedniški kandidat v letu 1924.

Delavski tajnik Davis in poljedelski tajnik Wallace sta le okrasila v veliki sobi, v kateri odloča Hoover, kako se razpostavijo podobe. V Washingtonu je splošna govorica, da Hoover daje obema navodila v javnih zadevah.

Hughes je največje razščaranje (Dalej na 8. strani).

Francozinje zahtevajo vojilno pravico.

Pariz, 6. jun. — Na kongresu Ženske narodne svezke, ki je bil otvoren včeraj v Clermont-Ferrandu, so žene apelirale na vlado, da se podeli Francozinjam vojilno pravico, saj ne splošna pa največna vladom, ki so zdaj glave družin.

Scheidemann napaden.

Kassel, Nemčija, 6. jun. — Filip Scheidemann, vodja večinskih socialistov v Nemčiji, je bil včeraj napaden blizu Wilhelmsbaha, kjer se mudi na odmoru. Neki mladieni mu je zagnal strupeno tekočino v obraz in pobegnil. Scheidemann je vendar ustrelil, saj se beselebil na odmoru. Nekatere velike tovarne bodo prisiljene zapreti vrata v prihodnjih dvajsetih dneh.

Hughes je največje razščaranje (Dalej na 8. strani).

SENAT JE ODREDIL PREBKA-
VO GENERALNE STAVKE
RUDARJEV.

Washington, D. C. — Senatna zbornica je 2. junija sprejela resolucijo senatorja Walsha iz Massachusetts za splošno preiskavo premogarske stavke in njenih posledic. Resolucija nalaže tajniku trgovine (Hooverju), da čim prej izroči senatu vse informacije, ki so na razpolago, glede sedanja zaloge premoga pri rovih, tedenske produkcije do 1. aprila 1922, količine premoga, ki jo rabi Amerika do 1. maja 1923, učinku stavke na cene premoga, kakšno akcijo je vojna vlada za končanje stavke in kakšno akcijo sploh namerava vzeti.

PO PETNAJST MESECIH
JE PRIŠLO RAZOČARANJE.

VOLILCI, KI SO GLASOVALI
ZA REPUBLIKANSKO STRAN-
KO, MENDA NISO PRIČAKO-
VALI KAJ TAKEGA.

Shiši se glasovi, da je Harding izvoljen le na eno dobo.

Washington, D. C. (Fed. Press)

Ko je Hardingtonova administracija prevzela posez z ogromnim odobrenjem na volišču, je povsed naletela na dobro voljo. Ali po petnajst mesecih prerokejo starčasnikarji in poznavaleci politike, da je Harding določen samo za eno dobo in da bo bolj diskretiran, ko preneha njegova služba, kot je bil William Howard Taft.

Taftova administracija se je razvajala zaradi Ballinger-Pinchotove kontroverze, ali smenjanja govora, da je bil znani spor malenkosten, skozi se primerja z odkritimi, ki so tičajo nekaterih v Hardingtonovi oficijelni družini. Dejstva, ki se nanašajo na Daughertyja, so povzročila, da so nekateri prominentni republikanci zahtevali njeno rezignacijo, drugi pa zahtevajo, da se uvede obtožno postopanje. O Daughertyju je veliko pisalo, ali tisti, ki imajo vpliv tudi za kulise, pravijo, da se navejajo obojasjodi fakti tudi o raznih drugih članih kabineta, ko pride čas za to.

Zdi se, da je poleg Daughertyja najbolj napadom Fall, tajnik za notranje zadeve. Izkričil je oljna zemljišča in vodne sile na zapadu v izkorisčanje privatnih interesom, naravnog bogastva v Alaski so pa bila izročena Guggenheimovim interesom brez boja. Senator La Follette je rekel v senatu, da so gotovi ljudje že naprej vedeli, da bodo oddana oljna zemljišča v način Sinclairjevih interesom in da so štirje senatorji napravili dobrek, ker so delnice poskočile v ceni.

Vojnik department je dovolil, da je bilo veliko opreme prodane za smerno nizko ceno, tako se o prema primeru z njeno vrednostjo. Mednarodno društvo strojnikov obtočuje, da se je mornariški department tudi, da dobre privatne zakupniki naročila, mesto da bi bila dela izvršena v mornariških ladjičednicah in arzenalih. Uradniki mornariškega departmanta so bili zelo aktivni, zda se zruši organizacija mornarjev in tudi na prav strojnikom niso bili pasivni, ko je pričela gonja za odprto delavnico.

Hughes je največje razščaranje (Dalej na 8. strani).

KONVENCIJA DRŽAVNE
DELAVSKE FEDERA-
CIJE V COLORADU.

PRIENALA NI SEDEŽA DELE-
GATU W. I. REILLYJU.

Reilly je v industrijski komisiji kot zastopnik delavstva glasoval za znižanje rudarske meze.

Trinidad, Colo. — Državna delavska federacija je obdržala svojo konvencijo v tem mestu. Delegat je s 109 glasov proti 49 odloknil sedež W. I. Reillyju, ki je bil izvoljen delegatom od tipografske unije v Coloradu Spring-

tu. Reilly je član državne industrijske konvencije in večina je odglasovala proti njemu zaradi odlokov, ki jih je ta komisija podala v mezdnih zadevah, ko so bili delavci na stavki. Industrijalna komisija sestoji iz treh članov. Eden zastopa takozvan javnost, drugi podjetništvo in tretji delavstvo. W. I. Reilly je imel zastopništvo delavstva.

Reilly je član državne industrijske konvencije in večina je odglasovala proti njemu zaradi odlokov, ki jih je ta komisija podala v mezdnih zadevah, ko so bili delavci na stavki. Industrijalna komisija sestoji iz treh članov. Eden zastopa takozvan javnost, drugi podjetništvo in tretji delavstvo. W. I. Reilly je imel zastopništvo delavstva.

V novembra lanskega leta je industrijska komisija odločila, da se rudarjem zniža meza za 33 centov, ki so zaposleni pri Colorado Fuel Iron kompaniji.

Komsaj je pričele konvenčno zborovanje, je bil vložen ugovor proti Reillyju, kajti meza ni bila utrjana samo rudarjem, ampak bili so izdani odloki, ki so utrgali mezo tudi drugim delavcem. Tački odlokov je bilo izdanih najmanj en tucat.

Seveda je imel Reilly na konvenciji tudi svoje podprtne, ki so zavzeli stališče, da se njemu dovoli sedel, seprav je kot član industrijske komisije nastopal proti delavskim interesom.

Rudarski distriktni tajnik Pegliano, zastopajoči rudarje, je prvi nastopil proti Reillyju. Povedal je, da ne spada na delavsko konvencijo tak delegat, ki je delal proti delavskim koristim. Ponovil je zgodovino, kako je premogovnika družba pogazila mezdno priznanje federalne komisije in da bi bila Reillyjeva dolžnost kot delavškega zastopnika vstopiti za delavske pravice.

Za njim je govoril Mike Livoda, podpredsednik rudarske distriktno organizacije proti Reillyju. Odprto ga je otočilo, da je izdal delavške koriste. Izjavil je, da je vprav Reilly zakril, ker je glasoval za znižanje rudarske meze, da so rudarji zastavili, da si pribera mezo, ki jim omogočuje delovsko življenje. Vprav tak odlok je povzročil veliko trpljenja med delavci.

Za njim je govoril Mike Livoda, podpredsednik rudarske distriktno organizacije proti Reillyju. Odprto ga je otočilo, da je izdal delavške koriste. Izjavil je, da je vprav Reilly zakril, ker je glasoval za znižanje rudarske meze, da so rudarji zastavili, da si pribera mezo, ki jim omogočuje delovsko življenje. Vprav tak odlok je povzročil veliko trpljenja med delavci.

Prijavili so še drugi govorniki proti Reillyju, ki so povdrali, da ni nasprotoval drugim članom komisije, ki so zahtevali sodnijsko pravljivo proti stavkarjem in jih tako prisili, da so šli na delo proti njih volji.

Reilly se je sam oglasil za besedilni. Pripravoval je, da je član unije skoraj osemnajst let in da je redno plačeval prispevke in storil za delavstvo, kar mu je bilo mogoče izvršiti. Apeliral je na pravljost in na to, kar je on imenoval legalnost, končno je pa sam podrl viti, ki ga je napravil s svojim govorom, ko je pričel hvaliti govorilca Shoupa.

Nasprotni govorniki so povdrali, da ne gre za Reillyja, ampak za delavski principi, ki so več ko osebe.

Glasovanje se je vrnilo po imenu.

MALA CLAJŠAVA GLEDNE IN-
KVEČICLJE.

New York, N. Y. — Dr. P. Graves, državni komisar za čolski podnik, je odločil, da nitieljem ni treba hodi pred Luskovo inkvizicijo, ako ne marajo. Temu je pa dodal, da morajo hodi pred Luskovo inkvizicijo, kadar so obtočeni ne lojalnosti, da morajo priti pri njemu, da jih izpravi. Dr. Graves ni hotel komentirati izjave Ryana, predsednika newyorskega mestnega odbora za podnik, ki je priporabil, da se Luskova inkvizicija izognese opusti.

CIVILIZACIJA (IN DEMOKRA-
CIJA) NA AMERIŠKEM
JUGU.

Galveston, Tex. — (Federated Press) — Pred nekaj dnevi je policija v Port Arthuru arretirala Johna Arona, organizatorja unije mornarskih delavcev. Ker ni mogla policija najti ničesar proti Aronu, ga je izročila v roke kukulaklanovcev, ki so odpeljali organizatorja v bližnji gozd in ga pretepljeno do krvi in nezavesti z jermeni. Dvanajst mož se je vrstilo pri pretepanju. Ko so se vsi utrudili, so ga pustili svojo žrtvijo ležeti na tleh v krvi.

ZDROGUA ZA IZDEL-
VANJE OBLEKE V RUSIJI.PROPPAGANDO ZANJO SO
PRIGELI ORGANIZIRANI
KROJAŠKI DELAVCI.

Glavino bo množala \$1,000,000 in imenovala se bo "Rusko-ameriška industrijska kooperacija."

New York, N. Y. (Fed. Press) — Organizacija krojaških delavcev Amalgated Clothing Workers of America je podvzela poizkus, da Američani v velikem sodelujejo pri gospodarskem razvoju Rusije. Organizacija pridne tako k kampanji, da milijon dolarjev kapitala, ki je potreben za ustanovitev treh tovarn za izdelovanje obleke v Petrogradu in tri v Moskvi. Pogodbena med sovjetsko vlado in Američko pomočno upravo izrecno prepoveduje vsako politično agitacijo, toda Hoover je pričel krasti pogodbo posebno zdaj po geografski konferenci, ko so Rusi v Genovi odločili povedati, da ne bodo uklonili kapitalističnim velesilam.

Organizacija "Friends of Soviet Russia" načrta slednje služabe, ki bolj ali manj dokazuje, da je A. P. U. pričel s političnimi mahinacijami proti sovjetu:

Hoover je 11. aprila poročil predsedniku Hardingu, da je "lakota pod kontrolo" in da vseljene tegega ne bo treba porabititi vseh dvajset milijon dolarjev, ki jih določil kongres za pomočno akcijo v Rusiji. Hoover dobro ve, da to ni res, kajti glavne razmere so se pojavile v Ukrajini in na Krimu. Dokaz temu je sklep pomočne uprave same, da ostane v Rusiji najkasneje do 1. januarja 1923.

Brez malega val Američani, ki nadzorjujejo pomočno delo v Rusiji, so bivši armadni častniki, njihovi ruski pomočniki so pa večinoma popi in drugi buršči, ki so od začetka sabotirali revolucionarje.

Ko je na A. P. U. v Rusijo, je bilo sklenjeno, da ne bo imela ameriške zastave. Mr. Bowden, okretni nadzornik uprave, pa zdaj poroča, da ima skoraj vsaka kuhična in hlevna postaja ameriško zastavo. Odkod so se vzel zastave, mu ni znano, ampak on je prepričan, da jih je nekdo naročil in prinesel do zivili. Zastava je sicer sama na sebi nedolžna reč — ampak na ta način je Hoover demonstriral svoj "humanitarizem" v Sovjetski Ogrski.

Voditelji pomočne akcije imajo 150 Američanov in 70,000 Rusov. Vsak prisolek za službo pri pomočni upravi mora odgovoriti na dolgo vrsto vprašanj, med katerimi sta tudi

17 DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Boji šumarskih delavcev. Lesni trg je nekoliko očivljen: zahteva po lesu so večje. To pomeni, da bodo šumarski delavci na Zapadu bolj izvozeli njihovo bitko. V mnogih krajih severne Kalifornije, jugnega Oregonia in Washingtona, kjer so velike lesne industrije, so stavke šumarskih delavcev. V Kaliforniji je protestna stavka zaradi uvedbe deveturne-ge delavnika. Okrog 3000 delavcev je v boju. V Aberdesenu, Wash., so "lumberjacki" izvozeli majhno smago. Lesni baroni v Everettu, Wash., misljijo dati delavecem deseturni delavnik. To pomeni stavko. Drugi lesni magnati so previdnejši in ponujajo 70 centov dnevnega povisiljanja mesecu podajšnjim delavnikom vred.

Delavsko gibanje v Avstraliji. Avstralski delavci so uspeli z ustanovitvijo "velike unije" in zdaj so se lotili drugega velikega koraka, da spojijo delavsko politično stranko z industrijskim gibanjem. Vsi kandidati morajo biti člani ene same velike unije in pod njeno kontrolo. Ta mesec se vrši v Sydneyu konferenca glede tega načrta. Avstralski delodajalci so pričeli v splošnem trgati meddelje delavecem. To je še bolj podkurolo delavcev, da so se z vso vmeno pričeli družiti v novi organizaciji.

40.000 delavcev, ki izdelujejo pličevino v Atlantic Cityju, N. J., je zmagalo v njihovem boju z delodajalcem. Obdržali so staro mezzo, a tisto so hoteli tovarnarji znižati.

Stavka krojačev je izbruhnila v Bridgeportu, Conn. Krojači, ki so organizirani pri Amalgamated Clothing Workers of America, zahtevajo tri dollarje tedenskega priboljška. Okrog 400 delavcev je v boju.

Povikenje meseca rudarjem. Woodward Iron Co., ki posebuje premogovnike v Birminghamu, Ala., je povisila mesec 3000 rudarjem sa 10 odstotkov.

Delavsko gibanje v Feni. Iz Teherana javlja, da je 25.000 perzijskih industrijskih delavcev organiziranih v unijah, ki so v sesti z ruskimi organizacijami.

Razne vesti.

NOVO ENTEGANJE MESDE ZA LEBENIŠKIM DELAVCIEM.

Mesecenost v delavnicih je utrjena mesec od 5 do 9 centov na uro.

Chicago, Ill. — Vladni železniški delavski odbor je v torku nameril znižanje meseca železniškim delavecem v delavnicih v skupni vseoti 80 milijonov dolarjev na mesec. Prizadetih je pribiljivo pol milijona delavcev. Najmanj so prizadeti žitnici, vosovi; njim je utrjena meseca na pet centov na uro. Najbolj je prizadeto osobje na tovarnih viških, kateremu je znižana meseca za 9 centov. Strojniki, kovačem, kleparji, elektrikarji, litarjem in drugim je znižana meseca za sedem centov na uro.

Trije člani odbora, ki zastopajo organizacije, so protestirali proti znižanju, toda bili so v manjšini.

VOJAŠKA NAGRADA SEM. VOJASKA NAGRADA TJE.

Washington, D. C. — Z vojaško nagrado gre, kakor žogi, ki jo sujojo ljudje z nogami semintje. "Kongres sprejme vojaško nagrado." — "Senat ovira vojaško nagrado." — "Senat je za vojaško nagrado." — "Vojaška nagrada je odložena" itd. Tako se vrste napisi v velikih dnevnih o vojaški nagradi, vojaki pa takoj nato. Edaj, ko je bilo že porabljenega tiskarskega črnila na čebre, da končno vojaki le pridejo do nagrade, je pričela v političnih krogih krošiti govorica, da predsednik Harding vetrira predlog za vojaško nagrado, ake bo sprejet v kongresu.

Tako je dosluženi vojaki najčakajo, saj jih vpravljajo ne potrebujejo na nobeni fronti, pravijo profesionalni političarji.

FORD SPREJME KANDIDA-TURO.

Detroit, Mich. — Henry Ford je 5. t. m. sporodil klubu, ki agitira za njegovo predsedništvo, da je voljan sprejeti kandidaturo za predsednika Združenih držav, aki "ga ljudstvo hodi", toda za volumno kampanjo ne mara potrošiti nič centa.

NOV UDAREC ZA ORGANIZACIJO DELAVSTVA.

Najbolj ga bodo občutili transportni udobnenci.

Washington, D. C. — Najvišje izvenno sodišče je podalo odlok v zadevi občinske točke Gorodnega premogovnike družbe in osem drugih rudnikov pod kontrolo Bache-Denman Cosi kompanije. Odlok je važeč, ker je najvišje sodišče odločilo, da se delavške strokovne organizacije lahko točko zaradi odškodnine.

Budarska organizacija United Mine Workers of America je vložila priziv proti pripomjanju odškodnine \$200.000. Prizadet je bil distrikter 21. rudarske organizacije. Podjetniki so točili, da je unijski rudarjev kráhi Shermanov protitrustovski zakon ob šasce stavke. Pred rudniki je pridlo do rabuke in napravljen je bila majhna škoda, za katero se po protitrustovskem zakonu lahko zahteva odškodnina. Rezultat tega priziva je sedanjši odlok najvišje sveznega sodišča.

Po odloku se lahko takoj take unije za odškodnino, aki so oviralne meddržavno trgovino, čeprav niso inkorporirane. V sedanjem slednjem ne bo treba plačati odškodnino, ker rudarji niso ovirali meddržavne trgovine.

Vsekod pa lahko naprej napravi račun, kakšno odškodnino bo zahtevala železniške družbe od železniškarjev, aki v bodočnosti zastavajo. Lahko se rede, da so železniškarji izgubili pravico do stavke, ker bodo železniške družbe lahko najele ljudi, ki bodo nateki v nemiru in kdo naj kasneje dožene, kdo je pravzaprav površčil škodo in oviral meddržavno trgovino.

Ko je najvišji sodnik Taft objavil odlok, ni omenil, da se je kateri sodnik izrazil nasprotno.

KAPITALISTIČNA KAMPANJA PROTI RADIKALCIJEM.

Betroit, Mich. — (Federated Press) — "Koalicjski odbor za državo Michigan" se imenuje na organizacijo podjetnikov, ki vodijo zahrtnji boj proti raznim radikalnim delavskim organizacijam in strankam. Sedež tega odbora je v Detroitu in predsedjuje mu Henry M. Leland, bivši lastnik Lincoln Motor Car Co., katere je bankrotirala in katero je potem kupil Ford na javni dražbi.

Odbor raspodilja tajne letake tovarnarjem, bankirjem in drugim podjetnikom v Michiganu, slikejši jih "silno nevarnost radikalnega gibanja v Ameriki". V buljetnu št. 39 je odbor informiral tovarnarje in bankirje, da je v Ameriki več radikalcev kakor v Rusiji in da so boljje finančirani in pod boljšim vodstvom. Nato piše o "velikem poniranju privatnih lastnikov in kulturnih slojjev v Rusiji" nakar nakičuje: "Koalicjski odbor za državo Michigan ve, kako je treba uspešno pobijati radikalcev, ampak odbor potrebuje denarja. Dajte, hitro podljite dim vedjo vsoto more, kajti vaši dolari so zelo potrebeni."

Prejemnikom omenjenega buljetina je bilo zabilano, da morajo obdržavati vsebino v tajnosti, toda na poslov za denar najbrž niso doliči odsiva, kajti Buletin št. 40, ki je sledil, roti tovarnarje in bankirje, da naj hitro poslajo dolarie, aki "hodijo biti obvarvani revolucije" in da naj buljetin pokalejo tudi drugim. Prejemniki so res pokazali buljetin, in sicer tako dobro, da je prišel v roke poročevalca Federated Pressa.

EKSPRESKA VOJNA PROTIPRADAJNI OPONIJE PIJAC.

Chicago, Ill. — Bila je zopet prijemanja male gonja proti salunarjem, ki so prodajajo oponepijace. Arestiranih je bilo pet in dvajset salunarjev. Po imanju so salunariji večinoma Poljaki.

Lataša dokončala polot do Atlantika.

Pernambuco, Brazilija, 6. jun. — Portugalska letala Secundura in Cutinho sta dovršila polot iz Lisabone v Brazilijo. Polot je valed mnogih zaprek trajal pol drugi mesec. Potrebovala sta tri leta in dva sta se rasibilna na skalovju otoka St. Paul.

Lemis je boljši.

Moskva, Sovjetska Rusija, 6. jun. — G. S. Zinovijev, predsednik kievrskega odbora tretje internationale, je obiskal Lenina v nedeljo in poročil, da se je predsedniku Ijudskega sveta obrnil na sled velikemu goneverjenju,

nilo zdravje na boljši. Uradni buletini o stanju Lenina so prenehali izhajati v nedeljo. Lenin bo moral dolgo časa počivati.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Nadštevne pokrajinske uprave.

V občini Zagorje sta bili Trbov, premogokopna družba ter Juž. železniški poleg drugih podjetij pred vojno glavna davkoplačevalca, tako da je 70% občinskih doklad odpadlo na ti dve podjetji. Odkar pa imamo samostojno državo Jugoslavijo, nista ti dve podjetji pravilno plačali davka ter seveda tudi ne občinskih dokladov. Predložili namreč nočete svojih računov že od leta 1918. Reditega plačenja davek na podlagi bilance za leto 1918. Občinsko uprava v Zagorju je prišla zato v tako finančno zaredo, da ni mogla niti najnajvečjih potrebnih kriti. Prialjen je bil občinski odbor svilisti od leta do leta občinske doklade tako, da so sklenili pri proračunu za leto 1922 880% na direktna davke in pobiranje občinskih dokladov. Mnogokrat je občinski odbor sklepal vloge ter prosil pokrajinsko upravo, naj ukrene nekaj proti temu dvemu podjetju, da plačata pravilno davek ter seveda tudi občinske doklade. Ali vse saman. V teh štirih letih je občina prikrajšana na svojih občinskih dokladih za približno 1 milijon krov in če bi ta milijon krov sprejela občina, bi bile občinske doklade lahko ostale na oni nikini, kakov so bile v letu 1918, t. j. samo 80 odstotne.

Pokrajinska uprava proti kapitalističnim družbam ni storila ničesar, pač pa je neprizakovano odločila, da se bodo ti kapitalisti še bolj ščitili kot pa dosedaj. Sklep občinskega odbora je razveljavila, ter napravila proračun za leto 1922 po svojem. Doklade na direktna davke je znilala na 17%, za ostanek 210% pa je določila, da se pobira občinska doklada na vino in druga živila. Zaravnat je določila samo na vino, pozneje pa bo seveda poskušala s svojimi nasilstvenimi odredbami obremeniti tudi druga živila z občinskimi dokladi. In bo seveda tako olajšala kapitalistom, da bodo kopljali svoj kapital, nevno ljudstvo pa tiralja se v več bedgu in pobrala zadnji vinar malemu obrtniku in kmetu, kolikor ga še imata, tako da bodo na eni strani samo bogatini, na drugi pa sami berači.

Pri zadnji seji občinskega odbora, je občinski odbor na predlog socialističnega občinskega kluba vložil proti temu nasilju protest, ter sehteval da naj rajši poskrbe da bosta Trboveljska družba in Južna železniška pravilno plačati občinske doklade ter da ni nikakor voljan, da bi prvoli občinske doklade s pobiranjem doklad na živiljenske potrebštine, ki obremenjujejo reveda v štítijo kapitalista.

Ugotovil je tudi v svoji vlogi, da se krli s tem tudi občinska avtonomija ker ima pokrajinska uprava kot nadzorovalni organ v občini le pravico, če ji ni po volji kak sklep, ga razveljaviti, ali prizakovati kaj drugače, nima pa pravice, predlogov sama diktirati. Ali kaj hoča! V naši Jugoslaviji ni več zakona, ki bi ga ne smeli visoki krogi teptati z nogami. Odprta so vrata nasilju najgršč vrata po istih ljudeh, ki bi morali ščititi sami zakon. Do bila je namreč občina pred par dnevi obvestila, da se je vloga občinskega odbora savrnila, in nasilstvo je smagalo. Gospodja, tega naprej! Vred gre samo tako dolgo do studence, da se ubitja. Plačilo boste dobili gotovo.

Najmanj, kar ne bodo sedanj državovari sami od sebe nikdar do konca proučili, je zadava generala Žedeviša, ki je kriv, da je naša njegovanja ministrovstvo umrl v obolelo na točke fantov. Komisija, ki zadava "preiskave", je pridla da tako daleč, da je postavila vprašanje, v katerih pokrajinal je bila umrjivost največja, da odpolje tje svoje žalke in preiskavi in nasledi krive. Da sedi glavni krivec mirno v Belgradu, ter ugotovite vladni zdravje je Trinerjevo gremko vino. Dober žalodes pomeni dobro zdravje in Trinerjevo gremko vino. Dober žalodes pomeni dobro zdravje in Trinerjevo gremko vino. Dober žalodes pomeni dobro zdravje in Trinerjevo gremko vino. Dober žalodes pomeni dobro zdravje in Trinerjevo gremko vino. Dober žalodes pomeni dobro zdravje in Trinerjevo gremko vino.

Smrtna kaznica. 19-letni delavec Hugo Gomivnik iz Čimisiba, ki je napaden pri prodni pralnici fakalne elektrarne, je po napovedi priseli med kolose pri pralnem stroju, ki so mu zdroblila desno roko in prsi, da je čez par minut izhljal.

Goličansko pozaverjanje pri začetku leta. Občinsko pozaverjanje v začetku leta. Je občinski odbor tretje internationale, ki je obiskal Lenina v nedeljo in poročil, da se je predsedniku Ijudskega sveta obrnil na sled velikemu goneverjenju,

ki smoča 2,300.000 dinarjev. To vlogo je poneveril kontrolni organ Gojko Mikaj, ki je dal to zneske kaznati na Dunaj in jih potem tam sam divnili. Prijeti ga dosegač je niso mogli, ker je pravčno izginil v inozemstvu.

Článik o sloganem generalu Wranglu.

Pred zaključkom genovske konference, ki se je zaključila v petek 19. maja, je izpravil general Člestin, vodja ruske delegacije, tudi o generalu Wranglu, ki se pripravlja na vpad v Rusijo in američkih bolgarkih petrolijskih vrelcev. Člestin je predložil celo dokumente, iz katerih je jasno razvidno, da pripravlja general Wrangel akeijo proti sovjetski Rusiji. Ker država SHS ni bila zastopana v politični podkomisiji, da seveda ni mogla braniti Člestinovih očitkov. Prav gotovo pa se bo sedaj oglasil naš zunanjji minister Ničič, ki bo najbrže ponovno izjavil, da je zloglasni general Wrangel za našo državo samo "odlični ruski izseljence". Toda vloga tega ruskega carističnega "izseljence" je zelo čudna, če pomislimo, da je poselil pred kratkim Bolgaraki, kar je doveren ruska država, spomenio, v kateri ostre protestira proti bolgarskemu postopanju s njegovimi ljudmi. V tej spomenici oposarja caristični general na leto 1875, ko je nastala Bolgarska s poseljevanjem ruske kralje. Toda Bolgarska se je slabo izkazala za podelitev jih dobre. Dvignila je l. 1875. celo orodje proti Busiji. Zato pa se general Wrangel nadeje, da ne bo Bolgarska nič več nastopala z tako neutralitetom. Ta protestna brezmejna dokazuje, da je Wranglova neznamnost brezmejna in da je že skrajni čas, da odpravi belgrajška vlada vendar še enkrat pašenje tega ruskega kraljika! To je dolžna gredvščina radi svojih državljakov, ki morajo plačevati milijone za ruske propalice, ki bi prav lahko ostali v Rusiji, če bi jim bilo do resničnega dela. S tistimi milijoni, ki jih izdaja belgrajška vlada za Wranglova, pa naj bi podprla bedno delavstvo, ki živi način našenjsko v sedanjih nadve pričakovanje kritičnih časih!

Pustolovština ruskega kraljika Wrangla.

Ruski kraljik Wrangl je izjavil novinarjem, da je prizil njegova caristična armada kot organizacijska sila v Bolgarijo in ne kot armada neorganiziranih beguncev. Sklenil je s Bolgarijo protestno spomenico, v kateri ji grozi z nemiri in krvoprelijem. Kakor poročajo iz Beograda, so v Bolgariji v resnični izbruhnil nemiri, tako da je kralj Boris še pobegnil iz Sofije v Varno. Meje so popolnoma zaprte, tako da ne more nihče v Bolgarijo. Ker se časopisi še neštetočrat poročali o nemirih v Bolgariji, ki se izkazali za nerescenčne, je najbrže tudi tudi nemir samo pobočna Šelja caristične propagande generala Wrangla, ki bi hotel soper v kalnem ribarstvu! Nešbirna aramota za našo belgrajško vrednost, zlasti, da je Šelja prav zastopnik v Conemaugh, Pa., na Columbia gramofone in plodenje.

Pustolovština ruskega kraljika Wrangla.

Ruski kraljik Wrangl je izjavil novinarjem, da je prizil njegova caristična armada kot organizacijska sila v Bolgarijo in ne kot armada neorganiziranih beguncev. Sklenil je s Bolgarijo protestno spomenico, v kateri ji grozi z nemiri in krvoprelijem. Kakor poročajo iz Beograda, so v Bolgariji v resnični izbruhnil nemiri, tako da je kralj Boris še pobegnil iz Sofije v Varno. Meje so popolnoma zaprte, tako da ne more nihče v Bolgarijo. Ker se časopisi še neštetočrat poročali o nemirih v Bolgariji, ki se izkazali za nerescenčne, je najbrže tudi tudi nemir samo pobočna Šelja caristične propagande generala Wrangla, ki bi hotel soper v kalnem ribarstvu! Nešbirna aramota za našo belgrajško vrednost, zlasti, da je Šelja prav zastopnik v Conemaugh, Pa., na Columbia gramofone in plodenje.

Pustolovština ruskega kraljika Wrangla.

Ruski kraljik Wrangl je izjavil novinarjem, da

SLIKE IZ NASELBIN.

Elizabeth, N. Y. — Bilo je v lepem pomladnjem času, ko sem prodajal čas po newyorskih ulicah in opazoval s potniki naložne prihajajoče in odhajajoče parnice. Potniki na njih so bili veseli in žalostnih obrazov, kar pač ni nič novega za mesto New York. Po opravkih sem prišel od South Ferryja v urad Franca Sakserja državne banke. Misil sem na moje dobre prijatelje še iz Lincolna, Ill., toda kako sem bil razočaran in še verjeti nisem mogel avojim očem, ko so me navoril sobr. Frank Metelko, njegova žena z dvema dekloma in od druge strani sobr. Ignac Stipolsek: "Kaj pa ti, Andy; greš tudi domov?" Nekega otočno mi je postal pri sebi vzdic temu, da ne prodajam rad žalosti. Beseda "dom" me je napravila otočnega, ker jaz ga nimenjam nikjer. Kruta vojna, smrt staršev in brata, mi je uničila dom, toda upanje imam še vedno v bodočnosti.

Ko je uvidel prijatelj Ignac Stipolsek, da sem se pričel držati bol na kialo, me je dregnil in pomemčnikl, naj grem z njim na njegovo stanovanje, da ima s seboj vse potrebno za srčne ali živčne bolezni. Tako sem pozabil na vso svojo otočnost in zadovoljen ter vesel sem jo mahnil na stanovanje v Elizabeth port.

Se tisto noč sem bil na Slovenskem poleg lepe vesele deklice — v sanjih. Medtem pa sem se preveč obrnil na svoji borni postelji in po nesreči ali sreči padel na preprogo.

Vsem skupaj želim veselo potovanje in veselo svodenje z domaćini v starem kraju.

Kar se tiče dela v tukajnjih očlicih, kot Elizabeth, Newark, Staten Island in Jersey City, je bolj srednje. Delo se še dobri, toda plače so slabe. Najboljše so še plačani rokodelci, ki so česa izučeni. Plače pa imajo različne, in sicer od 62c do \$1.02 na uro, načini delave pa imajo od 20c do 50c na uro.

Prav veselilo bi me, če bi bilo več Slovencev v tukajnjem mestu, da bi si tudi tukaj ustavili društvo SNPJ. Dosedaj nas je bilo smerom premalo. Lemo po Zdravim vse sobrate SNPJ, posebno pa sobrate v članici v Lincolnu, Ill., in na Miners Millsu, Pa. — Andy K. Sprogar.

Ironwood, Mich. — Dne 29. maja smo pokopali brata Matta Lesicha, ki se je ponesrečil pri Steel and Tube Co. of America, kar je povzročilo njegovo smrt. Lepa hvala vsem onim, ki sta prisostvovali pri pogrebu, posebno Bože Griviechu in njegovi soprigi, ki sta se zavezala za pokojnika in sprejeli njegovo truplo na svoje stanovanje, kajti ranjki ni imel nikakih očjih svojcev v tem mestu, da bi se za njega pobrigal in in sprejeli njegovo truplo pod svoj krov. Društvo Villa Velebita, št. 323 SNPJ, je storilo vse potrebno za pokojnim bratom in darovalo mu krasen venec cvetja. Lahka mu bodi črna zemlja. — John F. Flow.

Robinson, Pa. — Ker je malenkaj opaziti kak dopis iz naše naselbine, hočem v splošnem malo opisati našo stavko.

Odišli smo orodje dne 2. a. prile ter se pridružili bratom v U. M. W. of A. V naših rovih nismo nujetev, stavkarji pa dobro vztrajamo. To dejstvo, da nismo nujetev, nas veseli in že leti je, da bi imeli povod tako. Da bi se že skoro zbudili oni ki se danes delajo. Pridignite k naši organizaciji in zdržimo naše moči v močni organizaciji da bo zadosten naš odpor proti našemu izkorisčevalcu. Naša organizacija mora biti kakor skala, ki se nikdar ne omaja.

Dasi rovi mirno počivajo, je vendar v naši naselbinai nekaj ljudi, ki so se odstranili od rudarske organizacije in še so delat na druga mesta v rovih. Žal, se oni ne zavedajo, kako ikudujejo sebi in s plošč vsemu revnemu premogarskemu ljudstvu. Vaaj v teh resnih časih bi se morali izpamečati in uvideti, da je sedaj najlepša prilika, da si opomoremo iz bednega položaja. Kako zakrknešo nazadnjški so, povem lahko samo s tem, da se vračajo od dela ponosni na svoje domove, vozijo se z avtomobili in nekako zasmehljivo gledajo dolni na nas, uboge stavkarje. Njihova srca so menda oledenela. Kolo časa pa se vrli in tako bo tudi njihovemu ponosu odklenkalo.

"Suh" smo, zato ne dobimo po prodajalnih ničesar več, ker

tam hočejo vse prodati samo za denar. Res je to hud udarec za delavske družine, vendar bomo vztrajali do konca.

Predjetniški ravnatelj hodi po naselbinai in nagovarja ljudi na delo. Pravi, da bo delavec napravil za \$10 dela, bo on njemu plačal \$20, da bo na ta način zaslužil \$30. Kako neposlušni so postali delavci, da jih še tako manljive limanice ne izvabijo več. Vzlio vsem prošnjam smo nemahljivi in nadejamo se v skorajnem zmago rudarske organizacije nad nasilnim podjetništvom. — Stavkar.

Claridge, Pa. — Stavka je pričas v polnem tihu. "Win or lose" — zmaga ali poraz. Nada stvar je odvisna od tehnike, kamor se bo tekaagnila, tam bo pa ostalo. Toda že danes opazujemo, da se način našega življenja, Slovencem. Bolje bi torej moj soprog in oče štirih skril in se ne oglaševali po časopisu ter rasbobnavali v svet, da delajo. Mi še vemo, kako amatriamo tako delo, pa naj se že toliko opravljeno. Saj amo bili v Savinski dolini na Spodnjem Štajerskem. V Ameriki je bil 15 let. Bil je skrben oče svoje družine in dober soprog, ter se priljubil med rojaki v Indianapoli, Ind. Bil je član društva "Franc Prešeren" št. 34, S. N. P. J. in član Lavarške unije (International Molders Union) vedno pa je bil v vrstah med delavci za delavke pravice. Pogreb se je vrnil dne 27. maja, 1922 po katoliškem obredu. Moja iskrena hvala družtu za krasen darovanji vence in še posebno pa bratu tajniku Anton Berkopeu za gulinjavogorob v njegovem grobu v imenu društva na pokopališču. Hvala tudi Lavarški organizaciji za krasni vence. Posebno se moram zahvaliti Frank in Mary Tomšek, Frank Konečniku in Jos Gregoru, ki so prilično daleč iz drugih mest, da so mi bili v telodruži v mojih žalostnih urah naročile. Moja najlepša hvala vsem sorodnikom, znancem in sosedom za darovane krasne vence, kateri ste popolnili na krsto mojemu nepozabljenemu soprogu, ter bili mi v telodružu v mojih žalostnih dneh. Tukaj zapušča mene žalujočo soprog in 4 male otročice v starem kraju pa mater, sestra in enega brata. Tedi dragi soprog in oče Želimo, počitajte mirno v hladni ameriški gradi. Žaluoči ostali: Apolonija predovnik, sopraga Apolonije, John, Ena in Henry, otroci, vi in delci blaga, po čemur so spomnili, da je bilo iz Charleroi.

Nahajamo se na stavki. Piščalka nam vseemo tuli skoraj vsaki večer in celo po dvakrat na večer. Skoro vsako noč se kje svita, zdi se, kakov je počas. Večkrat tudi po celi Pensylvaniji izbruhnejo požari, enkrat gori v tej, drugič v oni naselbinai, da se prebivalcem ne žude čutni ti nenavadni pojav. — Porobevalec.

Bentleyville, Pa. — Dne 30. maja se je pokazalo v naši naselbi ob enajstih večer novo društvo kukičkianovcev. Pojavilo se je na grdu s gorečim kriščem. Takoj je priletelo na lico mesta gasilno društvo, preiskali so vse in našli so kangle petih galon gasolina, po krišču je bila pribitava in narejene črke, ki so značile ime čudnega društva. Poleg se je nahajal tudi dinamit in drugi delci blaga, po čemur so spomnili, da je bilo iz Charleroi.

Nahajamo se na stavki. Piščalka nam vseemo tuli skoraj vsaki večer in celo po dvakrat na večer. Skoro vsako noč se kje svita, zdi se, kakov je počas. Večkrat tudi po celi Pensylvaniji izbruhnejo požari, enkrat gori v tej, drugič v oni naselbinai, da se prebivalcem ne žude čutni ti nenavadni pojav. — Porobevalec.

LISTNIČA URHODNITVA.

Library, Penna. — Ko je nastala revolta v starih strankah proti bosovstvu v njih, so nekateri misili, da se najbolje odrešijo oficijeljnega bosovstva v stranki, ako volite sami določijo, kdo bo kandidat. Agitacija za to idejo se je redila, dokler niso nekateri države sprejeli postavo o primarnih volitvah.

Socialistična stranka postavi le

tam kandidate pri primarnih volitvah, kjer zakon to zahteva. Vabilni zakon ni v vseh državah enak, v nekaterih državah je celo poseben zakon za razne mesta. Tak zakon je na pr. veljaven v Milwaukeeju, kjer je kandidat le kandidat in ni povedano na glasovnici, h kateri stranki pripada. Kjer zakon ne ovira socialistične stranke, tam stranka nima kandidatov pri primarnih volitvah iz enostavnega razloga, ker postavlja kandidatov zastopnikov okrajnih in državnih socialističnih organizacij.

Vsakdo naj se ravna po nasvetih okrajne ali pa državne socialistične organizacije v svojem kraju in bo volil pravilno. Prosveta v tem oziru ne more nodači pojasnil, ker ne prejema poročil od vseh okrajnih in državnih socialističnih organizacij o kandidatih, ki so postavljeni. Prosveta lahko razpravlja le v splošnem, kajti bi uredništvo Prosvete prejelo vse volitve ali pa poročila okrajnih in državnih socialističnih organizacij, je prvič premajhna, drugič je pa tu in njen uredniški štab premajhen, da bi bila ta stavka izgnibljena, ker večina nas je organizirana in se dobro držimo na stavki.

Pred par dnevi se je tukajšnji stavkar s pomočnim bosom in razgovarjalsta se. Stavkar ga je vprašal, koliko moč dela v njegovi jami, oni pa mu je odgovoril, da ne dela noben moč v rovin, pač pa ljudje, o katerih se ni pri tej priliki izrazil posebno lakav. Ravnatelj rova sam je rekel, da odkar delajo v njem najteži, da rov izgleda tako slab, kot še nikdar.

Torej vidite, dragi rojaki, kako velik kredit imajo najetevi pred

svojimi višimi in kako spoštovane bodo mogli imeti šole stavkarji, ko bo prenehala sedanja stavka. Nekateri pa izgovarjajo, da niso bili poklicani na stavko, drugi pa, da so imeli volitve, pa so jih drugorodci premagali v glasovanju, da so morali iti na delo, kot na primer piše dopisnik iz Somerseta, Colo. Preeč poslali také ljudi, zato tudi opravljavanje ne pomaga. Od tam je prišel tudi k nam nekdo in je pričel delati, da nikakor ne dela lepega imena nam, Slovencem. Bolje bi bilo bilo, če bi se taksi rojaki skrili in se ne oglaševali po časopisu ter rasbobnavali v svet, da delajo. Mi še vemo, kako amatriamo tako delo, pa naj se že toliko opravljeno. Saj amo bili v Savinski dolini na Spodnjem Štajerskem. V Ameriki je bil 15 let. Bil je skrben oče svoje družine in dober soprog, ter se priljubil med rojaki v Indianapoli, Ind. Bil je član društva "Franc Prešeren" št. 34, S. N. P. J. in član Lavarške unije (International Molders Union) vedno pa je bil v vrstah med delavci za delavke pravice. Pogreb se je vrnil dne 27. maja, 1922 po katoliškem obredu. Moja iskrena hvala družtu za krasen darovanji vence in še posebno pa bratu tajniku Anton Berkopeu za gulinjavogorob v njegovem grobu v imenu društva na pokopališču. Hvala tudi Lavarški organizaciji za krasni vence. Posebno se moram zahvaliti Frank in Mary Tomšek, Frank Konečniku in Jos Gregoru, ki so prilično daleč iz drugih mest, da so mi bili v telodružu v mojih žalostnih urah naročile. Moja najlepša hvala vsem sorodnikom, znancem in sosedom za darovane krasne vence, kateri ste popolnili na krsto mojemu nepozabljenemu soprogu, ter bili mi v telodružu v mojih žalostnih dneh. Tukaj zapušča mene žalujočo soprog in 4 male otročice v starem kraju pa mater, sestra in enega brata. Tedi dragi soprog in oče Želimo, počitajte mirno v hladni ameriški gradi. Žaluoči ostali: Apolonija predovnik, sopraga Apolonije, John, Ena in Henry, otroci, vi in delci blaga, po čemur so spomnili, da je bilo iz Charleroi.

ne morete sklepati, da se dopis tice še ravno njega. Vsakdo ve, da prisalkah še vedno delajo in dozaj še niso bili posvani na stavko. — Pozdrav!

NAZNANILLO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srečem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je za plučno umrl dne 24. maja ob 8 urjutri Moj soprog in oče štirih otrok.

JOHN PREDOVNIK.

po domači Pleščev Johan, star 38 let, doma in vasi Ternavje, fara Mozirje v Savinski dolini na Spodnjem Štajerskem. V Ameriki je bil 15 let. Bil je skrben oče svoje družine in dober soprog, ter se priljubil med rojaki v Indianapoli, Ind. Bil je član društva "Franc Prešeren" št. 34, S. N. P. J. in član Lavarške unije (International Molders Union) vedno pa je bil v vrstah med delavci za delavke pravice. Pogreb se je vrnil dne 27. maja, 1922 po katoliškem obredu. Moja iskrena hvala družtu za krasen darovanji vence in še posebno pa bratu tajniku Anton Berkopeu za gulinjavogorob v njegovem grobu v imenu društva na pokopališču. Hvala tudi Lavarški organizaciji za krasni vence. Posebno se moram zahvaliti Frank in Mary Tomšek, Frank Konečniku in Jos Gregoru, ki so prilično daleč iz drugih mest, da so mi bili v telodružu v mojih žalostnih urah naročile. Moja najlepša hvala vsem sorodnikom, znancem in sosedom za darovane krasne vence, kateri ste popolnili na krsto mojemu nepozabljenemu soprogu, ter bili mi v telodružu v mojih žalostnih dneh. Tukaj zapušča mene žalujočo soprog in 4 male otročice v starem kraju pa mater, sestra in enega brata. Tedi dragi soprog in oče Želimo, počitajte mirno v hladni ameriški gradi. Žaluoči ostali: Apolonija predovnik, sopraga Apolonije, John, Ena in Henry, otroci, vi in delci blaga, po čemur so spomnili, da je bilo iz Charleroi.

Stavka v tej naselbini mirno poteka, kajti vse smo v rudarski organizaciji. Dobili smo dva obozrenka, ki imata duvati — ne vemo koga: stavkarje ali stavkovake. Glavno je, da sta tukaj, da vsaj vidimo, kakšni so ti ljudje.

Z veseljem ditem dopise v Prosvetu, posebno pa me veseli oni iz Pennsylvania, v katerih dopisniki se vedno poročajo o pristopu neorganiziranih rudarjev k uniji. Premogarji, stavkarji, le skupaj, naj samo v edinstvenem nastopu bomo lahko odobili navale kapitalista, katerih je žal, da moram omeniti, kak ducat, bi rja snedla akse in kolesa vagonov, ki stoje pod tipeljnem. Lahko trdimo, da so danes v obratovanjem rovov na ta način so družje v Westmorelandu že dosegli svoj peraz.

Naj "Decoration Day" — 30. maja — smo pridelili parado kot po navadi na bližnja pokopališča. Udeležba je bila velika, dasi je bil šečer prepovedal, ker se predvsem želiči v števju načinov, da se prebivalcem ne žude čutni ti nenavadni pojav. — Porobevalec.

MAZNANILLO IN ZAHVALA.

S tužnim srečem naznanjam vsem znancem in prijateljem širokem Amerikom žalostno vest, da je počitnik tedenični bolezni srčno hib za vedno zatilnila odi moja soprga.

AGNES GUSTERIN.

v starosti 49 let, doma je bila iz Skočjana na Dolenskem. Pogreb se je vrnil dne 27. maja 1922, na katoliško pokopališče v Frontenac, Kans. Prav lepo se zahvalim vsem, ki so darovali krasne vence in evertijice, ker evertijice so bile pokojnejši največje veličje dokler še pri življenju. Počitnik je bila vrahna vseh znakov: Frank Okoren, 424 West Chestnut Street, Leadville, Colo. (Adv.)

POZORI SLOVENSKE V CHICAGO POZORI.

Mlađenič star 25 let prijaznega značaja in ima dobro delo se želi seznamiti s Slovensko gospodinjstvo staro 18 do 25 let v avrh ženitve. Ako kateri vsešli, vrediti si prijazno zakonsko življenje naj se prijaviti in na priložnosti svojega silko, katero vrnem na zahtevo. Moj naziv je A. P. 1011 So. Wabash Ave., Room 5, Chicago, Ill.

(Adv.)

FARMA NAPRODAJ.

Prodaja se 85 akrov zemlje v državi Wisconsin vse je ograjeno in je v lepem kraju ob glavnih cest. Prodam po zelo nizki ceni ker mislim v kratkem odpotovati v stare domovino. Za natančno pojasnila pridite osebno ali pa pišite lastniku na naslov: John Korian, P. O. Box 168, Du Quoin, Ill. (Adv.)

SLOVENSKA ZDRAVNIŠKA KNJIGA.

za ženske se lahko kupi pri Dr. Šubicu: cena je 55. To vrednost tudi ne nadzira spremena. Nova vrednost se načrta začenja leta 1923. Na spremeni tudi bolnike v nepristojnem stanovanju vseh dan in ob redovnih obnovah pa nujno morajo biti posredovani.

DR. A. M. BOUKUP,

3630 W. 22nd St., cor. Millard Ave.,

CHICAGO, ILL.

BAKRENE KOTLE.

Vse potrebone opreme, hidromotore, mali motorji, rezin, razne ceste in lesene konstruk

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrzajo.

Naročnište: Zadnjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto. \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$8.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vas, kar ima vsek z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Benefit Society.

Owned by the Slovenske National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.00, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepjanju n. pr. (April 20-22) poleg vsega imena na naslovu posamično da vam je s tem dnevnim potiskom naročilna. Posnovite jo pravno, da se vam ne ustavi list.

KJE JE GLAVNI STAN PROTIDELAVSKE ORGANIZACIJE?

Ko je pričela gonja za odprto delavnico v Združenih državah po sklenjenem premirju, so mnogi mislili, da so se podjetniki in drugi bizniški interesi sami od sebe združili in so pričeli z agitacijo za zrušenje delavskih strokovnih organizacij. Tak zaključek je napačen.

Predno je prišlo do splošne gonje proti strokovno organiziranim delavcem, so bili nekje izdelani načrti za to gonjo. Teh načrtov pa niso izdelali lokalni podjetniki in bizniški interesi, ampak izdelali so jih ljudje, h katerim vodijo vse niti blagovne produkcije in distribucije, ki odločajo o financiranju industrijskih in trgovskih podjetij.

Tam na vzhodu postoji triumvirat — J. P. Morgan kompanija, Narodna mestna banka in Prva narodna banka v New Yorku. Ta finančni triumvirat predstavlja skupine, ki vodijo boj proti organiziranemu delavstvu in seveda tudi proti farmarjem. Ta finančni triumvirat je v tesnem stiku z drugimi bančnimi zavodi v deželi, ki prejemajo od njega navodila. Ti finančniki lahko preprečijo kredit vsakemu industrijalu in trgovcu, aka se ne ravna po njih željah. Ako ti finančniki odločijo, da tovarnar ne dobri kredita, aka ne uvede odprte delavnice, tedaj ga ne dobri in lahko zapre svojo tovarno, aka se ne pokori ukazom finančnih knezov. Največje korporacije si morajo izpoditi denar, da obratujejo svoja podjetja.

Vojna je minila in ti finančniki so prišli do preprica, da je zdaj najugodnejša prilika, da načkočijo delavske organizacije. Vedeli so, da naročila na industrijske izdelke in poljske produkte ponehajo, ko prenehajo grmeti-topovi. Znano jim je bilo, da nastane stagnacija v industriji, ko se sklene premirje. Na podlagi teh dejstev so uravnali svoje početje. Gonja je pričela.

Bančna tvrdka Morgan je od nekdaj znana kot nasprotinja delavstva. Delavci, ki so delali in še delajo za korporacije, ki so popolnoma pod njeno kontrolo, so najbolj izkoriscani delavci. Njih delavni čas je izredno dolg, mezdpa sramotno nizka. Treba je le vprašati jeklarske delavce, ki delajo v podjetjih United States Steel korporacije, katera je pod kontrolo te bančne tvrdke, kakšne so razmere, v katerih delajo, in prepricamo se, kako je ta bančna tvrdka naklonjena delavcem.

Delavci v jeklarski industriji so bili nekoč organizirani. Ko se je ustanovil jeklarski trust pod zgornjim imenom, in je ta bančna tvrdka dobila popolno oblast nad njim, je bil izdan ukaz, da se mora delavska organizacija takoj uničiti. To se je zgodilo z raznimi sredstvi in na razne načine. Ponekod so pomagale sodnijske prepovedi, drugje so streljali oboroženi hlapeci na stavkujoče jeklarske delavce, iz tujezemstva so pa uvažali delavce v velikem številu, da so kot stavkokazi delali v jeklarnah in železarnah. Minilo je že precej časa od teh dogodkov, toda starejšim ameriškim delavcem so še dobro v spominu ti nepozabni dogodki.

Tudi pri zadnji stavki jeklarskih delavcev je dala ta bančna tvrdka navodila Garyju, kako mu je postopati ob času stavke.

In če kdo misli, da Morganova tvrdka nima svojih prstov v sedanjih rudarski stavki, se zelo moti. Morganovi finančni interesi imajo tudi v premogovni industriji velik vpliv in mnogo premogovniških korporacij je odvienih od nje.

Kako velika je moč tega finančnega triumvirata, še ni znano. To bi dognala le natančna in nepristranska kongresna preiskava. Lahko se pa reče, da je postala tako velika, da je skrajni čas, da se denarni sistem in kredit odvzameta privatnim osebam in nacionalizirata. Do tega spoznanja ne prihajajo le delavci in farmarji, ki največ trpe, ker privatni ljudje odločajo o financah in kreditu, ampak tudi veliko industrijalcev, trgovcev in narodnih ekonomičarjev je prišlo do spoznanja, da je treba ves kreditni in denarni sistem nacionalizirati.

Odgovor

dr. Hugo Brenu, O. F. M., na "Odprto pismo".

Z velikim zanimanjem sem prečital Vaše "Odprto pismo" v listu Edinost. Spomnilo me je na šolska leta, ko smo reševali sestavne uganke — na papirju in po navodilu avtoritet, učiteljev in profesorjev — katere smo tačas smatrali nemotljivim. Spomin na naše otročice in mladeniče mudi in navdušenja, nam je vedno sledil; nekaka romantička je v tem, katere se (po besedah dr. Ivana Tavčarja) ne moremo in nečemo ostresi. In romantička je v Vašem "Odprtem pismu", ki nima z dnevnim socialnim življenjem mnogo stika.

Pozivljate me, da naj se slovenski javnosti upravičim za one be-

sedne v Prosveti, "da smatram za velik greh, ker moderna države ne dovoljujejo, razmirati smanja, kako preprečiti concepcijo."

Zagovarjati in upravičevati se mi ni treba, ker z manj praktično soglaša velika večina našega ljudstva, pa bodisi da so praktični katoličani ali da ne hodijo v cerkev. To kategorično trditev Vam lahko potrdim z lastnimi izkušnjami v zdravniški praksi, in Vi jo lahko potrdite z izkušnjami v spovednic. Če naj verjamemo v izrek "Vox populi, vox Dei", je to dokaz, da ljudstvo ne smatra neomathusianizm ali kontrole porodov kot nekaj, kar je proti naravnemu zakonu.

Vašo marljivost pri izbiranju gradiva in izrekov starih avtoritet občudujem. Napako delate pri tem, ker nas hočete prepričati, da so te avtoriteti, kakor Tomšič Akvinški in drugi, bolj nemotljivi kot stotine drugih ljudi, ki trdijo nasprotno. Če reče Tomšič Akvinški ali celo Pij IX., da je umetno preprečenje concepcije v vsakem slučaju nedopustno, večina ljudi s splošno izobrazbo, živečih v kulturnih državah pa s prakso pokaže, da veruje vanje, bom jas smatral zadnje za svojo avtoriteteto.

Sicer pa čitatelje ne bodo zanimala teološka ali moralčna razmotrivanja o "neomathusianizmu"; laže bodo sledili, če se pomenimo v popularnem slogu.

Pravite, da smo zdravniki slabí filozofi in še slabbi teologi. More je to res in tudi dobro za nas in za naše paciente. Do predzadnjega stoletja so bili zdravniki dobrí filozofi in predvsem teoretični teologi, zato je pa medicina ostala petnajstoletje let na istem stališču, kot jo pustil Galen v drugem stoletju po Kristusu. (Najboljši zdravniki v srednjem veku so bili mohamedanski Arabci in Judje, zlasti med Mori na Španskem). Krščanski zdravniki so pa studirali medicino po samostanskih celicah in knjig in po avtoritetah, katerih je predpisovala cerkev. Medicina se je pričela razvijati, kadar hitro se je rešila cerkevih spon. (Glej Ambroze Paré na Francoskem.)

Prvi dvom o nemotljivosti cerkve pri vprašanju kontrole porodov se mi je vzbudil pri študiranju moralne teologije v — semenišču Lehmkul v svoji Theologia Moralis dovoljuje duhovnom, dati v govorih sinčajih navodila, kako se dostikrat prepreči concepcija naravnega potomca, če so abstinenti prva dva ali tri tedne po menstruaciji, še tedaj nisem videl nikakega razločka za končni rezultat, če se uporablja abstinencija ali pa kak 'umetni način prevencepoje. Kasnistička "pure and simple"! Po receptu jesuca Lehmkula bi katoličani lahko omejili (če bi naraven nagon ne bil premočan) število otrok na enega ali dva brez smrtnega greha, dočim bi se drugi ljudje, ki preprečijo concepcijo devetega, desetege ali trinajstega otroka umetnim potom, večno pokorili v peku.

Komur je znana fiziologija in embriologija, ve, da je vsaka normalna ženska plodovita nekako od 16 do 40, ali 45 leta. Če se porodi, ko je staro 20 let, bi v normalnih razmerah morala roditi od 8 do 10 otrok, predvno dopoln 40. leta. Rodila bi poprečno enega otroka vsake dve leti (kar so delale naše stare materi v stari domovini). Normalna ženska je najmanj 75 odstotkov, torej bi morala imeti večina družin po 8, 10 in več otrok. Če jih nimajo, verjamejo v kontrolo porodov in jo tudi izvršujejo. Izvršujejo jo zlasti tisti, ki najbolj kriče proti njej.

Kaj so argumenti za kontrolo porodov?

1. Človek sme kontrolirati naravo in možnosti živilstva, čemu bi ne smeli kontrolirati samega sebe in svojega zaroda?

2. Bolje je imeti zdrav, čvrst, napreden zarod kot pa miljone niftitikov, epileptikov, blažnjev (ki je blažnost podesovana), dednih kriminalcev in potepuhov, katerih je naravne največ v velikih družinah.

3. Ženska ima pravico do sreča na tem svetu. V sedanjih razmerah, zlasti po mestih med revnimi sloji, je v veliko družino (8 do 10 otrok) večna sušnja brez prilike do večje izobrazbe in duševnega razvoja.

4. Valed modernih zdravstvenih razmer se je umrljivost ljudi znikal, da se je v resnici treba batiti, da bo svet sčasoma premajhen za število prebivalcev, če se bo človeški rod manjši kot v zadnjih sto letih. Dozaj so vojne, kuga, kolera, kosa in druge nalezljive epidemije bolezni od česa do česa zmanjšale prebivalstvo deželi, odsedaj naprej lahko računamo, da se bo človeški rod potrojil vsakih sto let, če se reprodukacija ne omeji umetnim potom. Prebivalstvo bi hitreje rastlo kot materialna sredstva po sedanjem ekonomskem sistemu.

5. Vsaj polovica prepirov med zakonskimi (tudi med katoličani, g. Bren) po modernih mestih in naselbinah nastane valed abnormalnih seksualnih razmer — valed prisiljene in protinaravne seksualne abstinencije, ker se bojijo neizpolnjene naravnega seksualnega zadostenja; mnogočetvinski slučaji zakonske nevestobe od strani mošč, s sledčimi razporakami so posledice hinavskih postav, ki preprečujejo učiti pametna, zanesljiva in nekodljiva preventivna sredstva. Seksualni nagon nam ni dan le za reprodukcijo, ampak tudi kot temelj in ohranitelj prave zakonske ljubezni, zvestobe in arde. (Seveda, od Vas, g. Bren, ne moremo pričakovati, da bi Vam bile zakonske skrivnosti znane. "Where ignorance is bliss, 't is folly to be wise".)

Nekaj argumentov zoper kontrolo porodov.

1. Če se kontrola porodov uporablja med belimi indoevropskimi ljudmi, je nevarnost, da bodo kavkaško pleme s svojo kulturo podleže mongolskemu plemenu, Japoncem in Kitajcem. (To je po mojem mnenju eden najboljših ugovorov. Propagirati bo treba idejo kontrole porodov po vseh delih sveta).

2. Če postanejo umetna preventivna sredstva splošno znana in uporabljiva, je nevarnost, da tripi javna morala. Mladina bi ta sredstva izrabljala v nemoralne svrhe. (Odgovor: Že sedaj je mladini marsikaj prikrtega in po pravici; nove metode bi morali kontrolierati zdravniki, duhovni in drugi "čuvati javne morale". Prirojena arameidljivost in čistost ženstva bi se znala braniti novim izkušnjama, kot se brani starim, sedaj v navadi).

3. Zakonski brez otrok bi ne šutili nikake obveznosti napram sebi ali drugim; živeli bi le za svojo zabavo in luksum, valed česar bi trpela potrebna odporna moč ljudstva. (Odgovor: Vedno bo dovolj moč in žena z naravnim nagonom, da vardejo potomec).

4. Katolička cerkev prepoveduje umetno omajevanje porodov. (Odgovor: Cerkev lahko dela postave za svoje vernike, ne more pa odločati za drugovecer, katerih je na svetu najmanj petkrat toliko kot katoličanov. Katoličanov je okoli 300 milijonov, drugoverov pa nad 1200 milijonov. Cerkev ne more celoga sveta preprečiti, da edino ona ve, kaj je prav in kaj ni prav; avtoriteti so ljudstva sama, njih socialni in ekonomski voditelji. Torej, gospod doktor, kdo more vendar zahtevati, da bi bila katolička teologija edini kriterij, edina zvezljivina instanca za cel svet?)

Tako sem, gospod Bren, po svoje odgovoril na Vaše "Odprto pismo". Avtoritet nisem navajal za svoje trditve, ker sem smatral, da navadna zdrava pamet (common sense) ne potrebuje citatov za upravičilo svojih postulatov. Ne pričakujem od Vas, da bi se z mejo strinjali; navezeni ste na oskrveno discipline kot duhovnik in slasti še kot redovnik. Če bi primali v javnosti, da je umetna kontrola porodov v mnogih slučajih upravljena, bi morali postiti svoj kritični poklic. Mene ne večajo nikake obljube in nikaki strankarski principi, in prav rad bi Vam pritrdir, če bi mi dali le en stavren argument.

O kontroli porodov bi pravzaprav smeli pisati — ne kak edibaire — pač pa drulinski občetje in matere, ki posnajo odgovornost odgovornosti in materinstva. "It is easier to preach to ten people than to be one of the ten and follow thy own preaching", je rekel Shakespeare.

Mr. F. J. Korn

Meteoriti.

Želazniškim delavcem so bili zoperi obranji Žepi. Vsi dokazi, da želazniški delavec ne more živeti ob nizki medzi, niso nič pomagali. Žepi delavci so zdaj prazni. Ali ne bi edenki pogledali delavcem v nogavice, mogoče je še tam kak cent?

Pot v "normalne čase" (v času bresalja, nizkih medz in splošne delavske mizerije) drži preko milijonov glasov, ki so jih delavci oddali za Hardinga.

V starj domovini bi radi zidali bolnič, ki bo posvečen kralj Marijoli, denar za bolnič bi pa radi dobili iz Amerike.

Bolnična je dobra in potrebuje reč, toda če bo sezidana predvsem zato, da nosi ime kraljice Marijole, bi bilo pravilno, da prispeva denar kraljice Marijole.

Citali smo, da Slovenec (kateri ne vidi) pripravlja raznega dragočena poročila darila Aleksandru. Morda kakšno "zlati aranž" kakor Slavonev in Baški. (Zakaj se ne obrnejo že na patra Kazimirja v Chiesagu? On lahko pojede krile, ki "se sveti"! Zlata zlizer ni nič traven, toda sveti se leti?)

Psihologija našega hlapčevskega naroda je težko razumljiva. Novica iz Sanonsburga, Pa.: Dokajmo se s patronom Zakrajškom vred ne izgubljeno ovčico! Njegov prijatelj mirovni sodnik Joša je stopil v presbiteriansko cerkev. Sodnik se je pokvalil, da je v odboru za sezidanje Prve presbiterianske cerkve na Alexandru. Rekel je tudi, da ima odbor še \$10,000 za cerkev. Mogoče je zato v odboru, ker upa na kak "komisijen". Joša je namreč zmoričan rad, kjer pričakuje, da mu bo kaj naslo njegovo "prepričanje". To seveda ni gniloba!

Novica iz Sanonsburga, Pa.: Dokajmo se s patronom Zakrajškom vred ne izgubljeno ovčico! Njegov prijatelj mirovni sodnik Joša je stopil v presbiteriansko cerkev. Sodnik se je pokvalil, da je v odboru za sezidanje Prve presbiterianske cerkve na Alexandru. Rekel je tudi, da ima odbor še \$10,000 za cerkev. Mogoče je zato v odboru, ker upa na kak "komisijen". Joša je namreč zmoričan rad, kjer pričakuje, da mu bo kaj naslo njegovo "prepričanje".

Sest milijonov Kitajcev je obsegel na smrt vseh lakote. Ker Kitaje niso boljševiki, je njihova lakota popolnoma v redu. To se pravi, da je Bog krv. Vlada ni kriva!

Rev. J. Adelard Delmore, katolički duhovnik v Montrechu, Que., je umoril svojega polbrata zaradi dednine \$185,000. Da zavrije svoje zločinje, je zdaleč dovolj bedakov, toda pritepeni pater-kovitar je na srečo že bolj bedaj. Se celo Jolietiani se zgrajajo nad pletivimi kosarjami; kaj si naj miljajo čele druzi!

K

**IGRE, KONCERTI
IN PLESNE ZABAVE.**

Chicago, Ill. — Slovensko dramatično društvo v Chicagu prizdeki plesno zabavo v soboto zvečer dne 10. junija v dvorani S. N. P. J. na S. Lawndale Ave. in 27. cesta. Vstopina je 50 centov za osebo. Godba bo dobra in zabava splošna kakor po navadi. Rojaki so vabjeni, da se udeleže. Začetek ob osmih zvečer.

Dramatično društvo naznanja vsem društvom in drugim organizacijam v Chicagu, ki prirejajo igre, da je najelo dvorano C. S. P. S. za sledete distume v prihodnji sezoni:

Nedelja 26. novembra 1922.

Nedelja 11. februarja 1923.

Nedelja 1. aprila 1923.

Te dneva se vrše predstave dramatičnega društva. Prosimo druge organizacije, naj ne prirejajo nitičem na omenjene dneve. — John Olip, tajnik dram. društva.

Sheboygan, Wis. — Vsem rojakom iz tekajenja in iz bližnjih naselij naznjam, da bo pridružil tekajajo podporno društvo Zdravni Slovenec, st. 244 SNPJ, veliko veselico s obiskom programom. Na tej veselici bo tudi govoril predsednik SNPJ, br. Vincent Cinkar. Na programu bodo delikatnija in petje, potem pa bo sledila prostá zabava. Veselica se vrati dne 11. junija v Waldfiesen parku, in prispev ob drugi uri popoldne.

Ked je to prva večja prireditev zmenjanega društva, pridružujemo velike udeležbe. Veselica se bo vršila popoldne na prostem, svetjer pa v notranjih prostorjih. Igrala bo hrvatska godba "Bratstvo". Za vse najboljše prekrbljeno, zato ne posahlite prijeti vse bližnjih in bolj oddaljenih Jugoslovancev. Udeležite se to lepo prireditvi. Utegne vabi — odber.

RAZNA NAZNANILA.

Clanstvo kluba st. 1, JSE, na naznjanju.

Chicago, Ill. — V četrtek dne 9. junija svetjer prideri klub st. 1, JSE, kuznični vođer v dvorani SNPJ, 2657 S. Lawndale Ave. Predmet diskurzije je: "Ameriške delavnice stranke in strute ter doja za sedanjeno delavsko fronto".

Resprava se bo vodila, s katerimi elementi naj socialistična stranka ide sedjanja in po kakih potih? Razpravljalo se bo o dobitih in slabih strankih dosedanjih takтик posameznih struk v ameriškem delavskem gibanju. Razprava bo zanimiva in raditev naj se članstvo udeleži polnoštevilno. Ako mogete, naj nas te veder posetijo tudi člani soc. kluba JSE na Fullmann.

V nedeljo 18. junija ima socialistična stranka okraja Cook (Chicago in okolica) velik piknik v Riverfront parku na N. Western Ave. v bližini kraljeve Clybourn in Belmont Ave. ter E. 6th. blv. na Western Ave. Praktični piknik je namenjen socialističnim skupinam in agitacijskemu fondu slovenske organizacije socialistične stranke.

Vstopna za vstopnike, ki jih prodajo člani v bližnjih klubov st. 1, ostane kakovost blagajni. Od prodanih vstopnega plati samo vojni davek. Ako na pravijo sodržini svoje dolžnosti, pridobivo klubu iz Proletarija lahko naznjam dve sto dolarjev dohodka. Vstopnike v predpredaji se dobre priči. Članstvo v bližnjih klubov in v upravnosti Proletaria. — Tajnik.

Bühl, Minn. — Venkovar, ki želi pristopiti k našemu društvu "Bühl", st. 246 SNPJ, naznjam, da bo imel pri našem društvu zastojno pristopimo od 22. tekmo meseca junija. Vse člane pripadajoči k našemu društvu poslavljamo, da se udeležijo prireditev se dne 18. junija, kjer bomo imeli vsega raspravo v društvenih zadevah. Posljivaj vas odbor. — M. Kováčević, tajnik.

Venčac, Pa. — Kot tajnik društva st. 246 SNPJ izjem člana br. Valentine Lukáčku, ki se je pred par meseci že nahajjal neko v Milburnu, Pa. Chan, ki je dosegel na njega, piščeval asesment, je prejel nazaj že ved pisan, nasloviljan na enemjnega brata, in s tem je odkinil vsekodaj nadaljnje pisanje. Vse rojake, Slovence in Hrvate prosim, da bi vedeni, da mi naznjam, ako pa sam opati to naznjam, naj se mi uglasiti do 24. tega meseca, sicer sem primorana ravnati se po pravilih. — Jerry Bransell, tajnik.

Waukegan, Pa. — Kot tajnik društva st. 246 SNPJ izjem člana br. Valentine Lukáčku, ki se je pred par meseci že nahajjal neko v Milburnu, Pa. Chan, ki je dosegel na njega, piščeval asesment, je prejel nazaj že ved pisan, nasloviljan na enemjnega brata, in s tem je odkinil vsekodaj nadaljnje pisanje. Vse rojake, Slovence in Hrvate prosim, da bi vedeni, da mi naznjam, ako pa sam opati to naznjam, naj se mi uglasiti do 24. tega meseca, sicer sem primorana ravnati se po pravilih. — John Bernard, tajnik.

Cherrywood, Kas. — Društvo, ki se delavnica nezdaj članec našega društva, Katarina Ravnikar, so sledilo: St. 26 — 65, st. 27 — \$2.50, st. 5 — 25, st. 20 — 50, st. 245 — \$2.50, st. 25 — 25, st. 45 — 51, st. 107 — 51, st. 50 — 51, st. 94 — \$2.10, st. 75 — 54, st. 431 — 51, st. 250 — 52, st. 114 — 51, st. 240 — 22.75, st. 264 — 54, st. 200 — 52, st. 225 — 54.50, st. 15 — 51, st. 205 — 57.50, st. 225 — 52, st. 275 — 55, st. 400 — 55.55, st. 70 — 52.50, st. 45 — 51, st. 66 — 52, st. 201 — 50, st. 40 — 52, st. 109 — 50, st. 50 — 51, st. 6 — 52, st. 204 — 50, st. 12 — 2.60, st. 81 — \$2.50, st. 207 — 50, st. 225 — 52.50, st. 220 — \$2.40, st. 5 — 25, st. 365 — 50, st. 363 — \$2.25, st. 414 — 57.50, st. 3 — 54.50, st. 45 — 52, st. 158 — 54.50, st. 240 — 51, st. 4 — 52, st. 351 — \$2.75, st. 225 — 55, st. 91 — 52, st. 411 — 51, st. 55 — 51, st. 125 — 51.50, st. 207 — 50, st. 184 — 52, st. 117 — 52, st. 21 — 54, st. 49 — 52, st. 75 — 50, st. 180 — 52, st. 46 — 52.50, st. 177 — 50, st. 205 — 51, st. 304 — 55, st. 54 — 52.50, st. 225 — 50, st. 163 — 52, st. 18 — 50, st. 192 — 50, st. 51 — 52.50, st. 275 — 54.50, st. 95 — 52, st. 41 — 55.51, st. 289 — 51, st. 44 — 54, st. 445 — 52.50, st. 422 — 54 in st. 140 — 51.

V izmed nezadane društva izrekam vsem delavnici našega društva. — Anton Jordin, tajnik društva st. 105, SNPJ.

Muskegon Heights, Mich. — Članom društva Michiganansko Jezero, st. 266 SNPJ, naznjam, da je bil na zadni seji sklenjeno, da bo moral vsak član našega društva imeti znak SNPJ. Nabavili si ga mora tudi vsak, kdor ga še nima, kadar tudi regulijo. Znake sem že dobil in glavnega urada, cenik za rezultate je pa bila tukaj do prireditevje se. Zato vas pozivjam, da se polnoštevilno udeležite prireditevje

za mojega strica Joseph Ojsterščka, slišal sem, da je prišel pred krščkim iz starega kraja in da se nahaja nekje v državi Indiana. Cenjene rojake uljudno prosim, da kdo ve za njega, naj mi to sporoči, ako pa on pa sam čital ta oglas, naj se prijavil meni na naslov: Egidi Hauptman, R. F. D., Box 39, L. Salle, III. (Adv.)

RAD BI IZVEDEL

za mojega strica Joseph Ojsterščka, slišal sem, da je prišel pred krščkim iz starega kraja in da se nahaja nekje v državi Indiana. Cenjene rojake uljudno prosim, da kdo ve za njega, naj mi to sporoči,

a ko pa on pa sam čital ta oglas, naj se prijavil meni na naslov: Egidi Hauptman, R. F. D., Box 39, L. Salle, III. (Adv.)

SEJE IN SHODI.

Lorain, O. — Vsem članom licanicam društva Bled, SNPJ v Lorainu, O., naznjam, da se bo vršila prihodnja redna mesečna seje 11. junija v malih prostorjih pri stopnicah, ker radi cerkevne semnije ni mogoče vršiti seje v veliki dvorani. Vsem članom in licanicam se obenem ponovno naznjam, da je v mesecu juniju dolena izredna naklada za vankega člana in licanca po 25c v korist društvene blagajne. To pojaznilo naj člani in licanici upoštevajo, da ne bodo zoper nastali kakri prepriči ali zmešljave. — Anton Miglich, tajnik.

Glencoe, O. — Posiviljam člane licanice in licanic društva Jutranjsa zrta st. 54 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Andyu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Johnstown, Pa. — Novoustanovljeni socialistični klub v Johnstownu, Pa. vabi vse slovensko delavce iz naselbine in okolice, da se udeleži shoda, ki ga bo priredil tekajnji soc. klub prihodnjo nedeljo ob drugi uri popoldne v slovenski zemlji v Morellville. Glavni govornik bo sodruž Charles Pogorelec iz Chicago. Delavci, pridejte v obilnem Mevlju, ker shod bo velika pomena za tekajnico delavcev. Za zabavo in prigrizek, bo poskrbel zato izvoljeni odbor. — Frank Likar, tajnik.

Virginia, Minn. — Članom društva licanice društva Lillian v vrtu, st. 215 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, da bomo imeli od sedaj in naprej seje v prostorjih Judske knjižnice (Public Library) in ne vč in Teclafovi dvorani. Seje se bodo vršile kakor dosedaj, vendar drugo nedeljo v mesecu ob drugi uri popoldne. Udeležujte se sej polnoštevilno. — Ivana Kodre, tajnik.

Delmont, Pa. — Vsem članom in licanicam društva Delmont, st. 280 SNPJ, naznjam, da je bilo na zadni seji sklenjeno, da plača vsak član po 25c doklade za pokritje upravnih stroškov pri društvi meseca junija. Članstvo tudi naznjam, da sem se preselil na farmo, tako miljo in poi pričel ob Delmontu, zato prosim, da se vratite v člane tega društva, da se vse udeležijo seje, kjer plačajo tudi asesment, sicer bo predaleči hoditi k meni na farmo za plačevanje asesmenta. — C. J. K. Millc, tajnik, box 316.

Ansonia, Mont. — Opominjam vsem članom društva Postojna, st. 205 SNPJ, da se vti udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila dne 15. junija v dvorani sv. Petra v Paviu. Član, ki se ne bo udeležil prihodnje seje, razen ak je bolan ali napoles, bo karzovan po pravilih. Pridite vi na sejo do ene ure, ker seja bo pridelala točno ob določenem času, da ne bo treba bljajati v dvorani po tri ure kot dosedaj. Pridite vi pravocasno in sejo izkazalo pri njenem sprevidu k zadnjem počitku. Draga soproga odšla si od nas za večno a Tvoj duh bo še ostal med nami, ostala bodoči meni za vedno nepozabljena. Za teboj žalujem jas Tvoj soprog. Mary, gojenka ter člani v licanice društva Prosveta, st. 245 SNPJ, katerega zvesta članica si bila do tebe dovolj, ribolov, kopališče, domača kuhinja, prenodišča in poleg družega tudi izvrstna hladna studenčna voda. Pišite ali pa naznante po telefonu svoj prihod, da vam pripravim prostor za vas. Se toplo priporoča za obisk. Anton Mladč, River Road, Algonquin, Ill. (Telefon 10).

Naznanilo.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 215 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter blagajnika. Več na seji. — J. H. tajnik.

Virginia, Minn. — Naznjam licanicam društva Lillian v vrtu, st. 222 SNPJ, naznjam, da se bo vršila prihodnja seje dne 11. junija (drugo nedeljo kot navadno) ob eni uri popoldne v stanju 25 SNPJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 11. junija pri bratu Johnu Kravanju in prične ob 10. uri dopoldne. Rešili imamo več vabilnih stvari in voliti novega tajnika ter

OFICIJELNA NAZNANILA

S. N. P. J.

INICIJATIVA.

Društvo štev. 233, S. N. P. J., Kokomo, Ind., je po temeljiti razpravi prišlo do prepršanja, da je točka j), člen 27. naših pravil nepravilna in krivljenja, zato se poslujuje pravice zajamčene v členu 6. (INICIJATIVA IN REFERENDUM) in predlaga sledete:

Clen 27. točka j) pravil S. N. P. J., ki se glasi: j) odrezanje roke ali noge valed bolezni (ne valed nesreče) ... \$100, naj se spremeni v toliko, da bo se glasilo j) odrezanje roke ali noge \$100.

Razlogi:

1. Ker je naša jednota bratska organizacija, zato smatramo, da bi se ne smelo delati razlike, kadar je kateri njen član v nešredi, in če zgubi nogo ali roko, nič več kot prav, da se mu plača operacijska odškodnina, pa naj bo potem zguba roke ali noge valed bolezni ali poškodbe.

2. Ker je S. N. P. J. delavska podpora organizacija, katero članstvo sestoji po veliki večini iz delavcev zaposlenih v tovarnah in v rudnikih, kjer so vsaki dan izpostavljeni nevernostim in kjer se vsaki dan lahko posrešijo tako, da zgube roko ali nogo.

3. V odškodninski sklad moramo prispevati vsi enako, kar v resniči izgleda kot enakopravno in po bratsku, zato pa naj bo še enakopravno in bratsko, kadar pride zguba uda. Mi smatramo, da je nesreča, če človek zgubi tako vašen ud, kakor je roka ali noge in to — velika nesreča, posebno še za delavca, pa naj bo potem valed bolezni ali posrešeno.

4. Ker je društvo v svojem prizivu na nas opira na točko 8, člen 22, na strani 71 slovenskega besedila pravil. Ta točka pa tega slučaja po našem mnenju ne more pokrovati. V tem slučaju nihče ni sumil, da bi bolnik ne bil bolan. Preiskava se ni zahtevala, temveč se je avtovala, in to le v interesu bolnika samega, ker je obstajalo upanje, da bi se mu potem uspešnejše pomagalo k zdravju. Cela zadeva pa se je pustila v rokah bolnika samega.

Če se je društvo zdelo umestno odrediti zdravniško preiskavo brata na svojo odgovornost, je to gotovo njih zadeva, vendar pa jednota ne sme in ne more imeti stroškov z njo.

Od strani brata Novaka se je preiskava avtovala zgolj v interesu bolnika samega in njemu samemu. Sum, da bi bolnik ne bil bolan, ni bil izrazen od nikogar, nalog za preiskavo ni bila dana tajniku, ne društvu samemu. To so naši razlogi za sklep v tem slučaju, kot sem ga že zgoraj objavil.

**John Underwood,
Martin Šalamnik,
Fred A. Vider,
John Terčelj,
John Goršek.**

IX GLAVNEGA UJADA.

**SPRIMKEME
pri krajevnih društvih na mesec april
1922.**

Dr. Stev.

3 Crtan zoper sprejet: Nikola Držal, c. 15147.

4 Crtan: Oskar Premalovich, cert. 38002. Novopristopil: Mary Flahuta, c. 45760.

5 Crtan: Stojanjan Anton, c. 17372; Crtan zoper sprejet: Josip Zajec, c. 26910; John Avee, c. 26776. Novopristopil: John Božane, c. 45761; Terezija Čvelbar, c. 45762; Anna Štrukelj, c. 45763.

6 Crtan: John Božman, c. 45235; Novopristopili: Jenisie Likar, c. 45764; Joseph Radish, c. 45765; Maka Arhar, c. 45766; Josipina Černovska, c. 45767.

7 Crtan: George Alavojedović, cert. 26903.

8 Crtan zoper sprejet: Valentij Bozidar, c. 45257; Crtan: John Klun, c. 27058; Josip Hribar, c. 45262; John Anzelje, c. 32657. Novopristopili: Jenisie Archel, c. 45768; Mary Kubelj, c. 45769.

9 Crtan: Josip Jančić, c. 45770; Draga Borič, c. 45771; Frank Hofman, c. 45772; Paul Eror, c. 45773.

10 Crtan: Ludvik Zupančič, c. 34413. Novopristopila: Frances Aratch, c. 45774.

11 Crtan: Jakob Urban, c. 35755. Novopristopila: Justinus Šinkovec, c. 45775.

12 Crtan: Gornik Katherine, c. 3067. Novopristopili: Frank Šelkar, c. 45776; Antonija Ban, c. 45777; Mary Mihelič, c. 45778; Josipina Gerk, c. 45779; Anton Gerk, c. 45780; Agnes Jandar, c. 45781; Mary Ravnikar, c. 45782; Frank Jandar, c. 45783.

13 Crtan: Frank Spazar, c. 33204. Umrl: Martin Planka, c. 11586. Novopristopili: Lewis Zapata, c. 45784; Mary Zupančič, c. 45785.

14 Crtan: Josip Gerant, c. 39625; John Gerant, c. 39624; Anna Gerant, c. 39623.

15 Crtan: Novopristopili: Josipina Čvelbar, c. 45786; Agnes Videmčar, c. 45787; Agnes Vodenčar, c. 45788.

16 Crtan: Alojz Lukš, c. 3448. Novopristopili: Louis Markovič, c. 45789; Frank Štok, c. 45790.

17 Crtan: Steve Lusich, c. 31062. Novopristopili: Julija Kremšar, c. 45791; Julius Slapak, c. 45792; Mary Ebert, c. 45793; Frances Ebert, c. 45794.

18 Crtan: Alojz Lukš, c. 3448. Novopristopili: Louis Markovič, c. 45795; Frank Štok, c. 45796.

19 Crtan: Steve Lusich, c. 31062. Novopristopili: Julija Kremšar, c. 45797; Julius Slapak, c. 45798; Mary Ebert, c. 45799; Frances Ebert, c. 45799.

20 Crtan: Agnes Ban, c. 24695. Novopristopili: Josip Gerant, c. 39625; John Gerant, c. 39624; Anna Gerant, c. 39623.

21 Crtan: Novopristopili: Josipina Čvelbar, c. 45793; Agnes Videmčar, c. 45794.

22 Crtan: Frank Markusek, c. 2218. Novopristopili: Charles Grošnik, c. 45795.

23 Crtan: Mary Jurešić, c. 15205; Matija Jurešić, c. 31242; John Ban, c. 12755; Rosalija Ban, c. 15165.

24 Crtan: Agnes Ban, c. 24695; Josip Ban, c. 24696; Sava Matij, c. 1961; Aleš Ban, c. 2005. Umrl: Michael Škrman, c. 45797.

25 Crtan zoper sprejet: Valentin Štrubl, John Urban, c. 35755.

26 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45798; Josip Štok, c. 45799; Josip Štok, c. 45800.

27 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45801; Josip Štok, c. 45802.

28 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45803; Josip Štok, c. 45804.

29 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45805; Josip Štok, c. 45806.

30 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45807; Josip Štok, c. 45808.

31 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45809; Josip Štok, c. 45810.

32 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45811; Josip Štok, c. 45812.

33 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45813; Josip Štok, c. 45814.

34 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45815; Josip Štok, c. 45816.

35 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45817; Josip Štok, c. 45818.

36 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45819; Josip Štok, c. 45820.

37 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45821; Josip Štok, c. 45822.

38 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45823; Josip Štok, c. 45824.

39 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45825; Josip Štok, c. 45826.

40 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45827; Josip Štok, c. 45828.

41 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45829; Josip Štok, c. 45830.

42 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45831; Josip Štok, c. 45832.

43 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45833; Josip Štok, c. 45834.

44 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45835; Josip Štok, c. 45836.

45 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45837; Josip Štok, c. 45838.

46 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45839; Josip Štok, c. 45840.

47 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45841; Josip Štok, c. 45842.

48 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45843; Josip Štok, c. 45844.

49 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45845; Josip Štok, c. 45846.

50 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45847; Josip Štok, c. 45848.

51 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45849; Josip Štok, c. 45850.

52 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45851; Josip Štok, c. 45852.

53 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45853; Josip Štok, c. 45854.

54 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45855; Josip Štok, c. 45856.

55 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45857; Josip Štok, c. 45858.

56 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45859; Josip Štok, c. 45860.

57 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45861; Josip Štok, c. 45862.

58 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45863; Josip Štok, c. 45864.

59 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45865; Josip Štok, c. 45866.

60 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45867; Josip Štok, c. 45868.

61 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45869; Josip Štok, c. 45870.

62 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45871; Josip Štok, c. 45872.

63 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45873; Josip Štok, c. 45874.

64 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45875; Josip Štok, c. 45876.

65 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45877; Josip Štok, c. 45878.

66 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45879; Josip Štok, c. 45880.

67 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45881; Josip Štok, c. 45882.

68 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45883; Josip Štok, c. 45884.

69 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45885; Josip Štok, c. 45886.

70 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45887; Josip Štok, c. 45888.

71 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45889; Josip Štok, c. 45890.

72 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45891; Josip Štok, c. 45892.

73 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45893; Josip Štok, c. 45894.

74 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45895; Josip Štok, c. 45896.

75 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45897; Josip Štok, c. 45898.

76 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45899; Josip Štok, c. 45900.

77 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45901; Josip Štok, c. 45902.

78 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45903; Josip Štok, c. 45904.

79 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45905; Josip Štok, c. 45906.

80 Crtan zoper sprejet: Frank Štok, c. 45907; Josip Štok, c. 45908.

JUG.

HISTORIČEN ROMAN.

Spisal Prokop Chocholoušek.
Poslovenil H. V.

(Dalje.)

"Ha!" je povzdignil glavo Milan, in njegovo oko je gorelo v mrzljem svitu, "dejal si, da bova na zemlji maščevala padibrate." Dobro, toda prvi padibni v dar Branković, ta izdajeca, hujš nego bisurman, ali nres, drži pobratime, da prvi padibni Branković?" je sili nanj.

"Branković že okuša peklenke muke," je odgovoril Kosančić.

"Torej je mrtev!?" je vskliknil Milan začudeno, "toda —", zdrnil se je naenkrat, "pa da ni umri junaške smrti!"

"Pravičen je Bog!" je rekel Kosančić resno, "umrl je valed strupa, zastrupil ga je Bajazet sám!"

"Haha!" se je smejal Milan, "ta novica je zacecila moje telesne in duševne rane; izdajica je umrl pasje smrti, pravičen je Bog!"

"Toda tvoja Mileva je bila cena, za katero je Bajazet sam maščeval narod na njegovem izdajcu!" je rekel Kosančić naglo. "Branković mrtev," je rekel Milan temno, "narod v sužnosti, ne bom več videl Mileve na sveetu."

S začudenjem je zrl nanj Kosančić, ker ni mogel umeti, da njegov pobratim tako mrzlo v sprejema zanj takto strašno novico; toda, bila je to hladnost slovaka, ki so mu že vse nadene ovelne; in ki natanko ve, da ne bo gledal v življenju nič drugega, nego samo suho, pregorelo puščavo: to je hladnost obupa.

"To je bilo zadnje naročilo Obiliča," je nadaljeval Kosančić, ki ni niti z besedico ovadil svojega začudenja nad dozdevno hladnostjo Milana, "s katerim se je Vukosava v noči pred bitko napotila v Frizren. Kakor hitro je bil znan izid bitke — in vedeli so za smrt Obiliča in Lazarja še pred mojim odhodom — poslala je Vukosava poslanice k Bajazetu. Ta je privolil v vse; Branković je bil očrapan plačils za svoje izdajstvo; Stefan Lazarević je samoknez Srbov, in med tem, ko to pripevajo, je Mileva na potu v Drinopolji, kamor se je Bajazet obrnil po bitki.

Krčevito je stianil Milan pri teh besedah roko Kosančiću in ta je spoznal, da se je zopet nepredvidno dotaknil najbolestejnejše rane svojega pobratima, in je obmolknih.

"Stefan Lazarević arbski knez," je ponovil Milan črez trenek, "torej ne več car?" je izpravila.

"Srbsko carstvo je poginilo tukaj, na Kosovem polju," je odgovoril Kosančić.

"Jas sem se rodil v carstvu," je govoril Topličanin, vtopljen v misli, "v carstvu sem živel o arbskem despotu ne vem, ker bo samo tako dolgo trajal, dokler bo ugalj bisurmanu. —"

"Iz duše mi govorim, pobratime!" se je veselil Kosančić.

"Srbska moč je zlomljena," je nadaljeval Milan, "mi stojimo na njenem grobu — ha! velič je to grob!" je pretrgal sam sebi besedo, oziraje se po planoti. Stresel se je Kosančić, tretali so se tovarisi, ki so priliči z njim, in ki so počasi pristopili tik k njima. Milan je govoril dalje: "V narodih živi Bog, in Bog je v svojem sinu vstal od mrtvih; tudi narod arbski bo nekdaj slavil svoje vstajenje!"

"Bog da, Bog dovoli to!" so nekote vskliknili, klonivši glave in blagoslavljajoč se s svetim križem.

"Ne sme pa narod ostati v brezidelju," je govoril Milan daleje, "ne sme pozabljati slave prednikov, da ne umre za večno. Kdo soglaša z menoj, naj prisče večno sovračno bisurmanu zase in za svoje potomece!"

"Prisegamo!" so vskliknili vse navdušeno.

Kosančić se je navdušeno vrzel v objem Milana; stinali ga je k prsim in je poljubil njegove ustne: "Mojim čuvstvom dajaš besede! Hoj, tresite se muslimani, večni vam boj!"

Milan se je sklonil k zemlji; nabral je trikrat od krvi mokre prsti in trikrat jo vrgel na tri strani: "Počivajte v miru, bratje, ki ste padli za Kristovo vero in za svoj pravoslavni narod!"

V enem trenotku so bili vse žedci na tleh; sklanjali so se k zemlji, nabirali so prsti, in metajoči jo na tri strani zamolili za Milonom.

(Adv.)

Milan se je povspel na konja najbližjega jezdca. Potegnil je iz zaprja sveto zastavo in jo razvil. Držeč jo v rokah, jo je pustil tako plapolati nad trupili padlih bratov ves čas, kar so jahali po Kosovu planjavi, in jahali so počasnih korakov, predno so stali na vznožju gorovja Šardaga. Tu so se še enkrat ozrli nazaj; sešli so va-se veter, pihljajoči preko usodnega Kosovega polja; Milan je potasi zvili zastavo in jo je zopet skril v zaprja.

"Ne plapol vč v vetru, do kler ne bo Srbstvo zopet vstajalo od mrtvih," je dejal pri tem s temnim glasom.

In stianili so si vzajemno reke, a Kosančić je vskliknil z močnim glasom, ki ga je veter raznesel daleč po okolici, da se je vzbudil celo odmev gora:

"Torej na boj bratje, na večni boj z bisurmanstvom, bojevniki Krista!"

In udaril je konja ter dirjal v gore; kmalu na to je zginila v gorah vsa družina.

Mileva.

Sinje nebo se je razvnele valed Žgoče vročine poludanskega solince; soporno je bilo, mrtvo; da zdele se je tij, da vidiš valčke zraku, kako vsejajo s svinčenimi peruti po Žgođih žarkih solince, hitre vedno nižje in nižje, dokler se ne zavesijo na vrhove horovcev, mecesnov in hrastov, ki pokrivajo višine in obronke Balkana. Ah! kako lepo dajejo sedaj ti hlapovi temu okornemu drewnu, na katerem se ohlajeni zbiljajo v prozornih oblačkih, stakan z batv opalom, rubinov in smaragdov, nič drugače, nego da bi se devojke šalile s svojimi pajčolami v ljubavni igri. Toda tamkaj na daljni pianjavi je pusto in mrtvo, kakor bi se Samum razlival nad njo, pred čiglar ognjenim dihom se celo žuželka skriva v travo; in celo ročni vrtovi in jasminovi gaji, ki menjajo se z bujnim žitnim poljem pokrivojo pianjavo, so osamljenci; težko je metulj in čebeli letati v tej vročini. In vendar, kako lepo, tako razkošen je ta pogled na vso pokrajino, na Drinopolj z njegovimi plantičnimi poluneseci na munarih in kioskih, nad večami in na serailu Bajazeta padisala. Solnce je že prekoradilo populdansko črto; že plava na zahodnem oboku neba, in živo začenja biti v prirodi, s čutili obče probujenje. Tu valove in zadrževanje gozdovi na višinah in obronkih gora, — tamkaj se obiski hlapov, ki so se dosedaj zibali na vrhovih dreves, raztopljojo kakor vodni mehurki pred dihom ve-

tra; vstrečejo rožnato grmovje, tressene jasminov cvet, in kakor čarobno probujeno se v trenotku oglaša tisočero življenje.

(Daleje prihodnjic.)

PO PETNAJST MESECIH JE PRIŠLO RAZOČARANJE.

(Nadaljevanje s prve strani.)

v administraciji. Kljub njegovim nezmožnostim, ki jih je pokazal kot predsedniški kandidat in letu 1916, je imel veliko oboževalcev, ki so mislili, da napravi konec tajni politiki Knox in Lansinga in da bo z drugimi narodi sklepal pogodbe po stari in pošteni ameriški navadi, to se prav odprt.

V resnicu pa ni državni departement vodjen nič drugače kot ob času Lansinga. Hughes nastopa zelo provinjalno v mednarodnih zadevah, kar najbrž izvira od tod, da ima ožja znanja na Wall Streetu in vselej nezopoznanje svetovne politike. Zdi se, da izvajajo vpliv

levi finančni interesi in delavska diplomacija. Delo državnega departementa je zavito v tajost in celo člani kongresa ne dobre informacije v dobro ljudstva.

Hughes je poželen, da Mehika odstopi od gotovih principov v ustavu, da se prizna. Nadaljeval je z imperijalistično politiko na Haitiju in St. Domingu in umeščal se je v zadeve latinskih republik. Zdaj državni departement molči, ko so oljni interesi prekučnili nedavno vladu v Guatemale.

DOMAČA ZDRAVILA.

Začinje in zeliščna zdravila, katera prizorjujo srpr. Knipp v knjigi

"DOMAČI ZDRAVNIK"

Imam vedno v zalogi.
Pišite po hrvatski cenik, v katerem je natančno popisana vaska razstila za kaj se rabiti.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall St.,
NEW YORK, N. Y.

SAMO TA MESEC

Imam prilok, da se poslušate in izvršite razprodajo.

4 vrednostne in koristne komade za \$6.95.
in kitajski srečni prstan domo prost.

Ta ponudba velja na kratko dobo. Pišite, da danes po zori naslikane stvari in kadar prejmete poštejte jih vašim prijateljem, sosedom, itd. in postite naj razoddijo njih vrednost. Pastite, da boste med prvimi, ki se boste poslušali te ugodne ponudbe. Samo eni, ki niko ne pišete vse imen in naslov PRAVILNO, priložite \$5c v poštini in namakah ali po poslušljene trikje in mi vam bodo poslali stvari kot naslikane gori in opisana tu spoda.

1) Krašna KUKU ura narejena iz treptnika in finega lesa lepo izrezljana. Kolekcija je najboljšega izdelka in v resnici, da drži vedno prav čas s uteti in jamčena za vse vaše življenje.

2) Dečinskega vrata ure v arhitekturnih pokrovju lepo okrašena. Niklasino kolo je tako vredno, da drži vedno pravčno in je jamčena na vse vedno.

3) Automački ura v srečni obloži in s kakovino lepih, popolnih vratih, vseh vratih ali pa opremo, ki so vse v tem času in lesu po dva dobera in igli in 25 jardov drugega se da z veskim izkoristiti.

4) Celo male vrste fonografi narejeni iz plestivine in rokora, ima dober zavet časa in resno, nene prizanesi malo strojev. Tri plasti dano in vznikan stroj.

ZASTONI KITAJSKI BREZNI PRSTAN. Čarovni sponzorji kitajskih prstan v kategoriji Kitajskih verzij, da mu prizna naredi še na stele letje. Milione ubogih in boljših ljudi nosijo tak prstan. Vsaka tona in steklo in naj bi imel po občagi. Ta skupina stvar je nedvomno zanimiva vse prijatelje in bodo tudi oni potem gotovo to naredili.

TOREJ NAROCITE HITRO!

UNION SALES COMPANY, Dept. 842 — 18 So. Desplaines St., Chicago, Ill.

SAMO 10 DNI V JUGOSLAVIJO

IZLETNIŠKI PARNIK PARIS

odpluje dne 14. junija iz New Yorka v Havre.

Parnik Paris ima prostora do 4000 oseb z močvrom vred in zavzemajo 56,696 ton ter ima stroje za 45,000 konjskih mod.

Na tem parniku je prizorjen poseben prostor za jugoslovanske izletnike tretjega razreda in sicer sobe s 2, 4 in več kot 6 posteljami, posebna jedilnica, najboljša hrana ter vino pri vsakem obed.

V Havre bo čakal poseben vrat za Jugoslovane, ki bo vzel vse jugoslovanske potnike in njih prilagoj ter pejal naravnost v Trst. V Parizu bo prizorjen za vse izletnike skupni obed.

Vsek potnik ima na parniku do 200 funtov prtljage prost.

Izleti se vodijo tudi Mr. L. Benedit, vodja tiskarne Glas Naroda, ki bo šel potnikom na roke.

Vnos tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta v stekli vsej vojni davek samo \$113.85; iz Trsta do Ljubljane stane zelenčnica \$1.00; do Zagreba pa \$1.50.

Izletniki naj se dimpreje javijo svojim lokalnim agentom ali pa naravnost.

FRENCH LINE, 19 State St., New York, N. Y.

Za Jugoslovanske izletnike bodo prizorjeni vse mogode udobnosti.

Odvetniška in javno-notarska pisarna

F. A. BOGADEK,

200-203 Walsh Building,

434 Diamond Street — PITTSBURGH, PA.

Izgotavljamo pooblastila, kupne in darovalne pogodbe, prošnje za dobiti svojce in stare domovine in vse druge starokrajske uradne spise. Posredujemo pri zaposljeniških razpravah. Moja pisarna je bližu kota.

Poslovadja za slovenski oddelek: LOUIS KVEDER,

kateri je izgotovil vse v notarski posel spadajoče spise v STAREM KRAJU in TU.

REGALIJE ZASTAVE

in tako vse društvene potrebe za zmerne cene in dobro blago.

Obrnite se na:

EMIL BACHMAN, Inc.,

2107 So. Hamlin Avenue — CHICAGO, ILL.

F. KERŽE

6033 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvo:

Kadar naročite zastave, regalije in druge, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene.

Nadzri in vzorec ZASTONJ.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebitidine.

Garantriramo dole in blago. Izdelavamo po zmernih cenah vse rokav.

331 GREEVE STREET,

CINCINNATI, OHIO, U.S.A.

VICTOR NAVINŠEK,

331 GREEVE STREET,

CINCINNATI, OHIO, U.S.A.

Regalije in vse društvene potrebitidine.

Garantriramo dole in blago. Izdelavamo po zmernih cenah vse rokav.

331 GREEVE STREET,</p